A 99683

Szerkesztették:
ÁCS GYÖRGY, BOLGÁR IMRE
F. PINTÉR ANNA, SZABÓ ZSUZSA

Kötésterv, és tipográfia:
LENGYEL ZOLTÁN munkája

A borítón lévő kisplasztika
KIS NAGY ANDRÁS
Kossuth-díjas alkotása KUTAS RUDOLF felvétele

Fotók:
ANTAL ISTVÁN / BASS TIBOR
CSONTOS GÁBOR / EGRI GÁBOR /
FEHÉR JÓZSEF / FÉNYES TAMÁS
GALOVTSIK GÁBOR / TÓTH LÁSZLÓ
VIGOVSZKI FERENC / MTI ARCHÍVUM

Felelős kiadó:
GÁTI JÓZSEF

SZEGED

JATE Egyetemi Könyvtár
J000140304

Huszonöt esztendő acélszürkében

Képek a munkásőrség életéből

József Attila Tudományegyetem Könyvtára SZEGED
A 99683

1

›De jőnek új hadak...‹

„Nagy vihar volt, de tisztult már az égbolt
És segítséget kért tőlünk a párt.
A tétlenségből nekünk rég elég volt:
a munkásőrség rögtön talpraállt."

/RIEDL ANTAL/

Huszonöt esztendő acélszürkében címet adtuk kötetünknek, amelyben arra vállalkoztunk, hogy felvillantsuk az elmúlt negyedszázad – ma már történelmi értékű eseményeit, pillanatait. Megtartva, megőrizve adjuk a szemtanúknak, a megélőknek, az utódoknak, az utókornak életünk hétköznapi és ünnepi pillanatait.

Annak, aki ma húszéves az 1956-os ősz történelem, tananyag, könyv, fekete filmkocka; tanulság, amelynek még alig birtokosa. S ha kötődik az értelem, az érzelem is, akkor sem élte, élhette át a zűrzavar bénító óráit, nem tudhatja mit jelentett fegyver nélkül szembeszállni a csőcselék áradatával; tanúja lenni a legjobb elvtársak hősi halálának. Tudatában sokszor csak utcanevek és emléktáblák jelennek meg, aranybetűvel vésett márványtáblák...

A forradalmi erők tömörülése után a párt hívó szavára hányan és hány helyről jöttek: őszhajú tizenkilencesek, a spanyol frontokat megjárt internacionalisták, a fasizmus ellen fegyverrel harcoló egykori partizánok. Jöttek nagypapák és ifjú családanyák, munkások és az értelmiség legjobbjai. Jöttek, jelentkeztek, fegyvert kértek, hogy védjék a visszahódított hatalmat, a gyárat, a földet, a forintban ki nem fejezhető értékeket. Sokszor fáradtan, kialvatlanul, a napi nyolc óra munka után vállalták a nehéz szolgálatot, a kiképzést.

Ma már nem tudjuk pontosan, hogy kik és hányan voltak, akik 1957 elején vörös karszalaggal, fegyverrel a vállukon vigyázták a nehezen megszerzett nyugalmat, őrködtek biztonságunkon. De emlékszünk az első egységek megalakulásának felemelő, felejthetetlen perceire, a munkásőregységek első demonstrációira.

Hogyan is felejthetnénk...!

Hiszen a szürke pufajkás, Lenin-sapkás vörös csillagos férfiak és asszonyok mi voltunk.

Akkor – ötvenhat tele végén az ellenforradalmár fegyveres csoportok még elkeseredett utóvédharcot folytattak, s előfordult hogy fegyverünket használni is kellett. És jött az acélszürke egyenruhás sereg. A gyárakból, a termelőszövetkezetekből, megmutatva a reguláris fegyveres erők és testületek oldalán a munkásság erejét. Barátnak és ellenségnek egyaránt.

A márciusi demonstráció idején már rendezett sorokban vonultak a kibontott vörös zászlók alatt a főváros és a vidéki városok főútvonalain. A magyar és a nemzetközi forradalmi mozgalom dalait énekelték. Fegyelmezettek és elszántak voltak. Keményen fogták a fegyvert. Elszánva arra, hogy kezükből soha ki nem adják. Bíztak a pártban, a munkáshatalomban, a jövőben. Hiszen az elmúlt hónapok tanítottak, edzettek is. Összekovácsolták a szocializmus híveit.

S akik akkor vonultak, másnap már ismét a gépek, az íróasztalok mellett, a tárnák mélyiben, az egyetemi katedrákon tették dolgukat. Munkálkodtak a holnapon, építettek, terveztek és segítettek abban, hogy az élet elemi rendje helyreálljon. Formálták és óvták a jövőt, alakították mai világunkat.

Testületünk negyedszázadát idézzük. Idézzük azoknak, akik ott voltak az első napokban, hogy emlékezzenek, s idézzük a maiaknak, hiszen ez a múltat, a jelent mutatja és a jövőnket biztosítja.

SZÜTS BERNÁT:

Egymás mellett állunk

A haza ma itt él bennünk.
Tetteink energiáiból
naponta újraszületve.
Birtokon belül állunk...
És, mint gyermekünk szép mosolyát
féltjük,
megvalósult rendünk.
Életet becéző kezek fogják fegyvereink.

A ma vártáin
A holnapok őrei állnak.
Testvérek,
mert a nép jószolgálatában
eggyé váltak.

Sorakozunk a fegyelem sziklafalánál,
hogy köszönthessük az állhatatosság hőseit,
kik a mindennapokat védelmezik.
Érdemrendjük:
Bizalom, amely itt teljesedik ki bennünk.
Nincs kimondott szó.
Csak a gondolat ver utat,
mint a hajnal.
Egymás mellett állunk,
emberarcélű, szép szigorral...

SZEGED

TANÁCSOK KÖZLÖNYE

V. ÉVFOLYAM 10. SZÁM — 1957. FEBRUÁR 20.

TARTALOM:

Szám:	Tárgy:	Oldalszám:
	Törvényerejű rendelet.	
1957. évi 13. számú tvr.	A munkásőrség — — — — — — — — — — — — — — —	97
	A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány rendelete és határozatai.	
9/1957. (II. 2.) Korm. rendelet,	A közszolgálati alkalmazottak belföldi kiküldetése esetén felszámítható egyes költségek megállapítása — — — — — — — — —	98
1021/1957. (II. 19.) Korm. határozat.	Külkereskedelmi tárgyalások engedélyezése — — — — — — — —	98
1022/1957. (II. 19.) Korm. határozat.	Egyes állami boltok bérbeadása — — — — — — — — — —	99
	Miniszteri rendeletek és utasítások.	
7/1957. (II. 2.) P. M.	A sorsjátékok engedélyezése — — — — — — — — — — —	99
8/1957. (II. 2.) P. M.	Az önállósítási kölcsönök — — — — — — — — — — —	101
122/1957. (P. K. 7.) P. M.	A tömb- és színezüst vételre való kötelező felajánlásával kapcsolatos feljelentési jogkör gyakorlása — — — — — — — — —	101
124/1957. (P. K. 7.) P. M.	Az állami szervek (intézmények), vállalatok és szövetkezetek 1957. évi házadóbevallása — — — — — — — — — — —	102
	Vegyes rendelkezések.	
P. M. tájékoztató.	A családi pótlék folyósítása — — — — — — — — — — —	102
	Jelentkezési felhívás az Agrártudományi Egyetem Továbbképző Intézetében induló általános állattenyésztési előadássorozatra — — — —	103

Törvényerejű rendelet

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1957. évi 13. számú törvényerejű rendelete a munkásőrségről.

A népi demokratikus államrend fokozottabb megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanságának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek hatékonyabb elhárítása érdekében — a dolgozók kívánságára — a Népköztársaság Elnöki Tanácsa az alábbiakat rendeli:

1. §. A Magyar Népköztársaság és a népi demokratikus államrend fokozottabb védelme érdekében munkásőrséget kell szervezni.

2. §. A munkásőrség feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanságának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erők támogatása.

3. §. (1) A munkásőrséget — önkéntes jelentkezés alapján — a szocializmushoz hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni.

(2) A munkásőrség tagjai feladatukat társadalmi munkaként fegyveresen végzik.

(3) A munkásőrség tagjának a feladata ellátása miatt kieső munkabérért térítés jár.

4. §. A munkásőrség tagjait feladatuk ellátása során hatósági közegnek kell tekinteni.

5. §. A munkásőrség egységei felett a rendelkezés joga a munkásőrség országos parancsnoka által kijelölt személyeket illeti meg.

6. §. (1) A jelen törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány gondoskodik.

(2) A munkásőrség felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatoknál, intézményeknél, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben) az üzemek védelmére korábban szervezett fegyveres őrségek megszűnnek.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik az egyes üzemekben a rendőrség által szervezett, illetőleg irányított fegyveres őrségekre.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

☆

ESKÜ

Én dr. Huszár István

a munkásőrség tagja esküszöm, hogy pártomat, hazámat és népemet a marxi-lenini eszmén alapuló nemzetközi munkásmozgalom vivmányait minden osztályellenséggel szemben, a proletárdiktatura minden eszközével, ha kell az életem feláldozásával is megvédem.

Pártom határozatainak, utasításainak és parancsnokaim parancsainak engedelmeskedem, azokat legjobb tudásom szerint végrehajtom.

Pártom, hazám és osztályom ellenségeivel soha egyetértésbe nem bocsátkozom. Ellenük kíméletlenül, megalkuvás nélkül bátran harcolok.

A párt és állami titkokat híven megőrzöm.

Elvtársaimat a harcban támogatom, őket cserben nem hagyom.

Fegyvereimet, felszereléseimet kezemből senkinek ki nem adom, az őrzésemre bízott gazdasági javakat életem árán is megvédem.

Ha pedig eskümet megszegem, sújtson a Népköztársaság törvénye, pártom, osztályom megvetése.

Halas Lajos s. k.
parancsnok

Dr. Huszár István
eskütevő

P. H.

Az eskü eredeti szövege 1957-ből

Eskütétel 1957-ben

Beszélgetés az alapító országos parancsnokkal

HALAS LAJOS elvtárssal, a munkásőrség első országos parancsnokával beszélgettünk a kezdetről, a munkások önkéntes fegyveres egységeinek negyed évszázaddal ezelőtti megalakulásáról. A munkásőrökre jellemző, hogy ha öt-tízhúsz, esetleg annál is több évi szolgálat után nyugállományba kerülnek, vagy leszerelnek, továbbra is élénk érdeklődéssel kísérik egykori társaik munkáját, régi egységük, alegységük fejlődését. Hogyne tenné az alapítók egyike, aki az első lépésektől jó ideig az események minden részletét, legapróbb mozzanatát is ismerte?

• Milyen megnyilvánulások bizonyították, hogy időszerűvé vált fegyvert adni a munkások kezébe a szocialista rendszer védelmére?

– A gyárakban ötvenhat őszén öntevékenyen szerveződtek védelmi csoportok. A munkások legjobbjai, párttagok és pártonkívüliek, a konszolidáció megkezdésének első napjától kezdve azon fáradoztak, hogy gyorsítsák a nyugalom helyreállítását, felléptek a kártevők, az erőszakoskodók, a termelés akadályozói ellen. Jómagam évekkel korábban a párt R Gárdájának országos parancsnoka voltam, s már az októbert megelőző nyugtalan hetekben elmentem több megyei és kerületi pártbizottsághoz, hogy szóba hozzam, fel kellene készülni a hagyományos fegyveres erőkön kívül valami olyan önvédelmi erő létrehozására, amely helyileg védeni tudná a szocialista gazdaságot, a felszerelést, az emberek biztonságát. *Mező Imrével,* a budapesti pártbizottság akkori titkárával is beszéltem erről. Ő egyetértett velem, de mire a terv előbbre jutott volna, már kifutottunk az időből. Mégis, a veszély óráiban öntevékenyen szerveződtek védelmi csoportok a Hajó- és Darugyárban, a csepeli Csőgyárban, az Egyesült Izzóban, Dorogon, Sárisápon és másutt. A munkások szereztek néhány fegyvert, hogy védjék a gyári felszerelést, a raktárakat.

• Kik voltak a kezdeményezők, hogyan láttak hozzá az első egységek létrehozásához?

– Mindenekelőtt az MSZMP Ideiglenes Intéző Bizottsága és a

Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány vezetői karolták fel az ügyet. Kádár János, Münnich Ferenc, Apró Antal és mások. Kádár elvtársnak kezdettől az volt a véleménye, hogy fegyvert kell adni a munkások kezébe, Münnich elvtárs, a régi internacionalista harcos saját élettapasztalataiból tudta, mennyire fontos, hogy a munkásoknak legyen saját karhatalmi erejük. A közvetlen szervező munka résztvevői közül a többi között *Frey Andort* említhetem, *Hegyi Jánost, Ármán Aurélt, Sipos Sándornét, Angel Jánost, Káldor Gyulát, Rékai Miklóst, Ballai Istvánt, Fekete Jánost, Jakus Vendelt, Rajnai Józsefet, Virág Edét, Osvát Klárát, Halanda Istvánt,* és más régi pártmunkásokat, akikkel együtt tettük meg az első lépéseket az új fegyveres testület létrehozására. A ceglédi tüzérhadosztály tisztjei hozták fel teherautókon Budapestre és vitték el a megyei székhelyekre a kézifegyvereket. Az első felszerelésekhez tartoztak a harckocsizók öltözékei, amelyek legjobban hasonlítottak a munkás zubbonyokhoz, ehhez készítettünk később vörös karszalagot.

A szervezés korábbi munkahelyemen a budapesti tanácsházán kezdődött, mert a főváros hadkiegészítő parancsnoka voltam. Később a Kohó- és Gépipari Minisztérium Arany János utcai épületét kaptuk meg.

• Voltak-e példák, vagy a mi akkori sajátos viszonyaink, konkrét körülményeink adtak választ arra a kérdésre, hogy miként lássanak hozzá egy ilyen önkéntes fegyveres testület létrehozásához?

– A munkásőrség a szocialista demokrácia szülötte. Összetétele, szelleme, célja egyaránt erre utal. Arról nem sokat tudtunk, hogy a szocialista országokban vannak-e ilyen önkéntes fegyveres testületek. Később ismertük meg a csehszlovákiai népi milíciát, a bulgáriai üzemi őrséget, az NDK munkás-harccsoportjait. A munkásőrség létrehozását a mi itthoni viszonyaink tették szükségessé és lehetővé. Segédmunkástól a miniszterig sokan jelentkeztek. Gazdasági és politikai vezetők tekintélyes számban voltak találhatók a munkásőrség tagjai között. Eleinte csak párttagokat vettünk fel. De kezdettől fogva nemcsak fegyveres testület volt a munkásőrség. A munkásőrök a gyárakban, a bányákban s minden munkahelyen a rendért, a fegyelemért harcoltak, a munkában jó példával jártak elől, és szerénytelenség nélkül elmondható, hogy a testület létrehozása hozzájárult a gazdasági

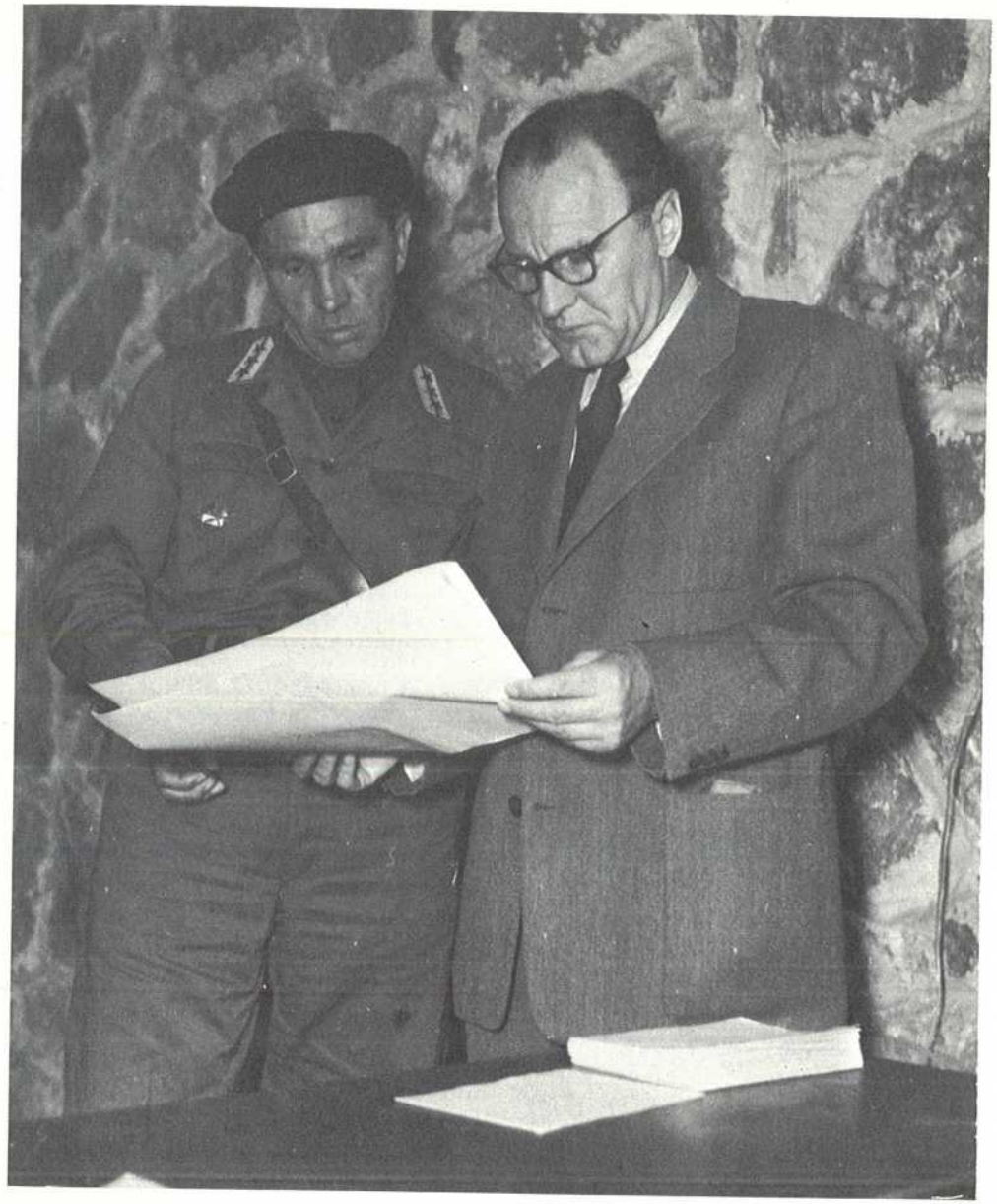

és politikai konszolidáció gyorsulásához.

• Hogyan alakult ki a munkásőrség szervezeti rendje?

– A pártvezetés határozatot hozott, hogy minden megyeszékhelyen és járásban, Budapesten pedig kerületenként hozzunk létre egy-egy egységet. Az üzemek zászlót ajándékoztak a munkásőregységeknek, s azok ezzel egyidejűleg történelmünk nagyjainak: Rákóczinak, Kossuthnak, Petőfinek, azután a Tanácsköztársaság kiemelkedő vezetőinek, vagy a munkáshatalom megvédéséért vívott harcok mártírjainak nevét vették fel. Az első névadók között volt a hősi halált halt Mező Imre. Az építők zászlóalja *Bokányi Dezső* nevét vette fel. Ezt követően alakult a vasmunkások *Asztalos János* zászlóalja. Több egy szakmát képviselő egység meg alakult. Később ezek is beolvadtak a kerületi egységekbe. A vasasoknál páncéltörő alegység szerveződött, ennek *Bondi Miksa* alezredes, korábbi ökölvívó Európa-bajnok lett a parancsnoka. *Lantos Dezső* munkásőr, külkereskedelmi minisztériumi főosztályvezető segített beszerezni háromszáz oldalkocsis motorkerékpárt. Ezek a kezdeti években jó szolgálatot tettek a testületnek. Azt, hogy a névadók példája milyen hatást gyakorolt a munkásőrökre, az eltelt évtizedekben sokszor elmondtuk. Be is bizonyosodott. Mindjárt a megalakulás után elkezdődött az erőteljes ideológiai-politikai továbbképzés is. Arra törekedtünk, hogy a példaképek, tényleg példaképek legyenek. Az egységek megismerjék névadójuk életútját, tetteit, helytállását, s ezekből erkölcsi erőt merítsenek.

Ötvenhét februárjában *Dr. Huszár István* kommunista jogász készítette el a működési szabályzatot, amelyet állami jóváhagyás után mindenütt ismertettünk a munkásőrökkel.

• A jelentkezők kezdettől pármunkának tekintették a szolgálat ellátását?

– A munkásőr szolgálatot az egységek tagjai, a pártszervezetek és a parancsnokok egyaránt pártmunkának tekintették.

Alapjaiban véve igaz, hogy a pártonkívüliek a munkásőrségben töltött évek alatt kommunistává nevelődtek, alkalmassá váltak a párttagságra. A munkásőrség a párttaggá nevelés egyik fontos műhelyévé vált.

• A munkásőrségben kezdettől erőteljesen képviselteti magát nemcsak a munkásosztály, hanem a dolgozó parasztság, az értelmiség és a dolgozók minden rétege.

– Először arra gondoltunk, hogy a Rendező Gárdához hasonló lesz a munkásőrség. De ez nem fejezte volna ki az igazi célját. A régi nagybirtokok helyén, ahol súlyos megpróbáltatásokon mentek át az emberek, az állami gazdaságokban, az együtt maradt tsz-tagság soraiban örömmel fogadták a testület létrejöttét, jelentkeztek, hogy fegyverrel a kézben védhessék közös vagyonunkat. Mezőtúron *Hódos Gábor,* tizenkilences veterán lovasalegységet szervezett. Sok neves értelmiségi *Trencsényi Waldapfel Imre* egyetemi tanár, *Szokodi Dimitrov Dániel* sebész-főorvos, a Vas utcai kórház későbbi igazgatója, *Vadász Gyula* főorvos és más magasan képzett értelmiségiek, jogászok, mérnökök, közgazdászok és politikai tisztségviselők lettek tagjai az alakuló munkásőrségnek.

• Kik voltak az első kiképzők, honnan jöttek a parancsnokok, hogyan teremtődött meg az együttműködés a honvédséggel, a határőrséggel, a belső karhatalmi erőkkel?

– Mindenekelőtt a régi munkásmozgalmi harcosok jelentkeztek munkásőrnek. Akkor még ezrek voltak jó erőben, egészségben a Nagy Októberi Szocialista Forradalom magyar internacionalistái és a tizenkilencesek közül. Ők voltak az első jelentkezők, s az egykori illegalitás harcosai a munkásmozgalom felszabadulás előtt és után nevelődött káderei, régi szervezett munkások, szakszervezeti és tömegszervezeti aktivisták. Az első kiképzők? Néphadseregbeli tisztek, akik előzőleg a forradalmi karhatalmi ezredben teljesítettek szolgálatot, közülük sokan részt vettek a szervezésben, s később parancsnokok lettek. Hirtelenjében csak néhányat említek: *Tóth Gyula* Zala megyei parancsnokot, aki jelenleg is betölti ezt a tisztséget, a csepeli *Szücs Sándort, Vágó Lászlót, Bagyinszki János* egykori Veszprém megyei parancsnokot, *Ág János* és *Ruzsbatzky László* kerületi egységparancsnokokat.

• Hogyan győződött meg a lakosság arról, hogy a testület a dolgozó emberek békéjét, nyugalmát, biztonságát hivatott védeni, s korántsem csupán fegyverrel, hanem ha kell, elemi csapások idején, önfeláldozó munkával, hősies erőfeszítésekkel is?

– Árvizek, tüzek, erdők és lakóházak, lakossági javak és emberéletek mentői voltak az eltelt több mint két évtizedben a munkásőrök. Tíz és százezrek győződtek meg arról, hogy ezek a fegyveres emberek a dolgozó nép soraiból valók, semmiben sem különállók, jóban-

rosszban ott állnak az övéik mellett. Népszerűsítette a munkásőröket a hamarosan megalakuló központi férfikar is, amely már a kezdet kezdetén sikereket aratott itthon és külföldön. A megalakulás után egy évvel látott napvilágot a Munkásőr című lap első száma. Nagy segítségünkre volt a szervezésben, a kiképzésben, nevelésben. Munkánkat érdeklődéssel, rokonszenvvel kísérte Kádár János elvtárs aki megjelent köztünk a tokaji, Bodrog menti több hétig tartó parancsnoki összevonáson, később a tatai összevonásokon és tanácsaival segítette tevékenységünket.

• Milyen fejlődési fokon állt a munkásőrség, amikor Halas elvtárs hatvankettőben megvált az országos parancsnoki tisztségtől? Hogyan látja az azóta megtett utat és a testület jelenlegi helyzetét?

– A megalakulás óta eltelt huszonöt évben a munkásosztály öntudatosodásának egyik kohója lett a munkásőrség. Mindvégig ápolta és ápolja internacionalista szellemű barátságát a szocialista országok fegyveres erőivel, testvéri együttműködését a Néphadsereggel, a határőrséggel, a rendőrséggel. Sok tízezer ember vált a munkásőr szolgálat évei alatt párttaggá, a szocialista brigádmozgalom megerősödésében is nagy szerepük volt és van a munkásőröknek. Nők is kezdettől fogva szolgálatot láttak el, ugyanúgy mint a férfiak. Az asszonyok, az anyák és feleségek is kiérdemelték az elismerést azért a segítségért, melyet munkásőr fiaiknak, férjeiknek nyújtottak. Csak örülhetünk annak, hogy évről évre nő a fiatalok száma a munkásőrségben, s ma már mindenki megtiszteltetésnek tartja, ha a pártszervezet felvételre ajánlja őt a munkásőrség valamelyik egységébe.

– Számomra nagy öröm és elégtétel, hogy szerény lehetőségeim szerint hozzájárulhattam a munkáshatalom, a szocialista demokrácia egyik öntevékeny szervezetének megteremtéséhez.

VADÁSZ FERENC

Pillanatképek a megalakulásról

Munkásőregységek demonstrációja
ötvenhét tavaszán

Budapest

Megkezdődött a munkásőrök kiképzése

SZÜTS BERNÁT:

Dolgos tömegek eleven várfalai

Mint gyöngyöt tartom a csendet.
Benne gyermekek puha sóhajtása.
Virágok termékenységét segítő vízcseppek gördülése,
völgyek nyugalma.
Csírázó magok.
Gondolatok.
Ezt védik a munkásság önkéntes fegyverforgatói.
Ez a mozgó, változó csöndesség létünk táptalaja.
Benne növekszik a rend,
mely a munka ásványait és az emberség fényrészeit
építi magába.
E táptalajt vigyázzák féltő gonddal,
tudósok megszállottságával,
ők,
kik hitük szerint többet akarnak a mánál.
A ma építői, a jövendő kovácsai ők.
Kérges tenyerekkel, a hétköznapok anyagából formálják magukat,
és a világot, melybe beleszülettünk.
Mert tudják, hogy nem gondolhat komolyan a holnapra az,
ki ma tétlen.
Utódai ők a kézben egyszerre szerszámot s kardot tartó
eleinknek.
A gyárak őrei,
és a békének őrei ők
A dolgos tömegek eleven várfalai.

2

Megvédjük a munkásosztály hatalmát

„...acélos kezük fegyvert szorít,
mely bányát véd, földet, gyárakat...
és védi a rendet, mely a népé lett,
ez örömteli békés életet..."
/LOVAS LÁSZLÓ/

Negyedszázaddal ezelőtt, a munkásőrség megalakulása idején a munkások, parasztok, értelmiségiek gyorsított ütemű kiképzésen készültek feladataik ellátására. Ma már nehezen képzelhető el, hogy napok, nem egyszer órák alatt kellett megismerkedniük a fegyverekkel, az alapvető tudnivalókkal olyanoknak is, akik korábban még közelről sem láttak géppuskát vagy pisztolyt.

A régi, öreg, mennyi mindent megért – TT, PPS milyen hű társak voltak a gyakorlatokon, lövészeteken, s nem hagytak cserben „éles" helyzetekben sem. Megszerette az ember, s évtized múltán sem felejti, mint ahogyan azokat sem, akik a kezdet kezdetén segítettek: a néphadsereg és a belügyminisztérium hivatásos állományát, a forradalmi karhatalom tagjait. Ők voltak azok, akik a hivatásos és társadalmi parancsnoki állománnyal együtt hosszú hónapokon keresztül munkálkodtak azon, hogy a megfelelő kezekbe került fegyverek mellé szakértelem is párosuljon, hogy a lelkesedés begyakorlottsággal társuljon.

Testületünk megalakításakor elsősorban az ellenforradalmi kísérletek elfojtására, az ellenforradalom maradványainak felszámolására készült. A helyzet normalizálódása után megváltozott a kiképzés tartalma, fejlődtek, korszerűsödtek a módszerek. A munkásőrség egységeiben, és alegységeiben ötévenkénti program szerint tervszerű, céltudatos és rendszeres kiképzés folyik.

A második világháborút végigharcolt fegyvereket korszerű, új fegyverzet, a feladatokhoz nélkülözhetetlen fejlett technika váltotta fel. Ma már a személyi állomány kiképzettsége magas színvonalú, a munkásőrök nehéz és bonyolult körülmények között is alkalmazni tudják a rendszeresített fegyverzetet és a technikát. Az egységeket, alegységeket képzett parancsnokok vezetik, legtöbbjük elvégezte a Munkásőr Parancsnoki Iskolát, s politikai, karhatalmi és egyéb szakmai ismereteik szerint magasabb fokon is megfelelnek a követelményeknek.

Népünk áldozatkészsége, a párt gondoskodása lehetővé tette, hogy a szolgálatot vállalóknak minden feltétel biztosított a megfelelő felkészüléshez és a szolgálat maradéktalan ellátásához.

Testületünk egységei rendszeresen együttműködnek a Magyar Néphadsereg, a BM Határőrség és a rendőrség alakulataival. A közös feladatok ellátása során tetteikkel bizonyítják rátermettségüket, felkészültségüket, s méltó partnerek egyenrangú társak a néphatalom, az ország védelmében.

Miként a szolgálat, a feladatellátás során, úgy az ünnepi pillanatokban is együtt van munkásőr, határőr, rendőr és katona, egymást segítve, tanítva, egymással összefogva egyesítik erőiket, tudásukat népköztársaságunk békéjének, nyugalmának, alkotómunkánk feltételeinek védelmében.

A lőkiképzés a munkásőr feladatok ABC-je

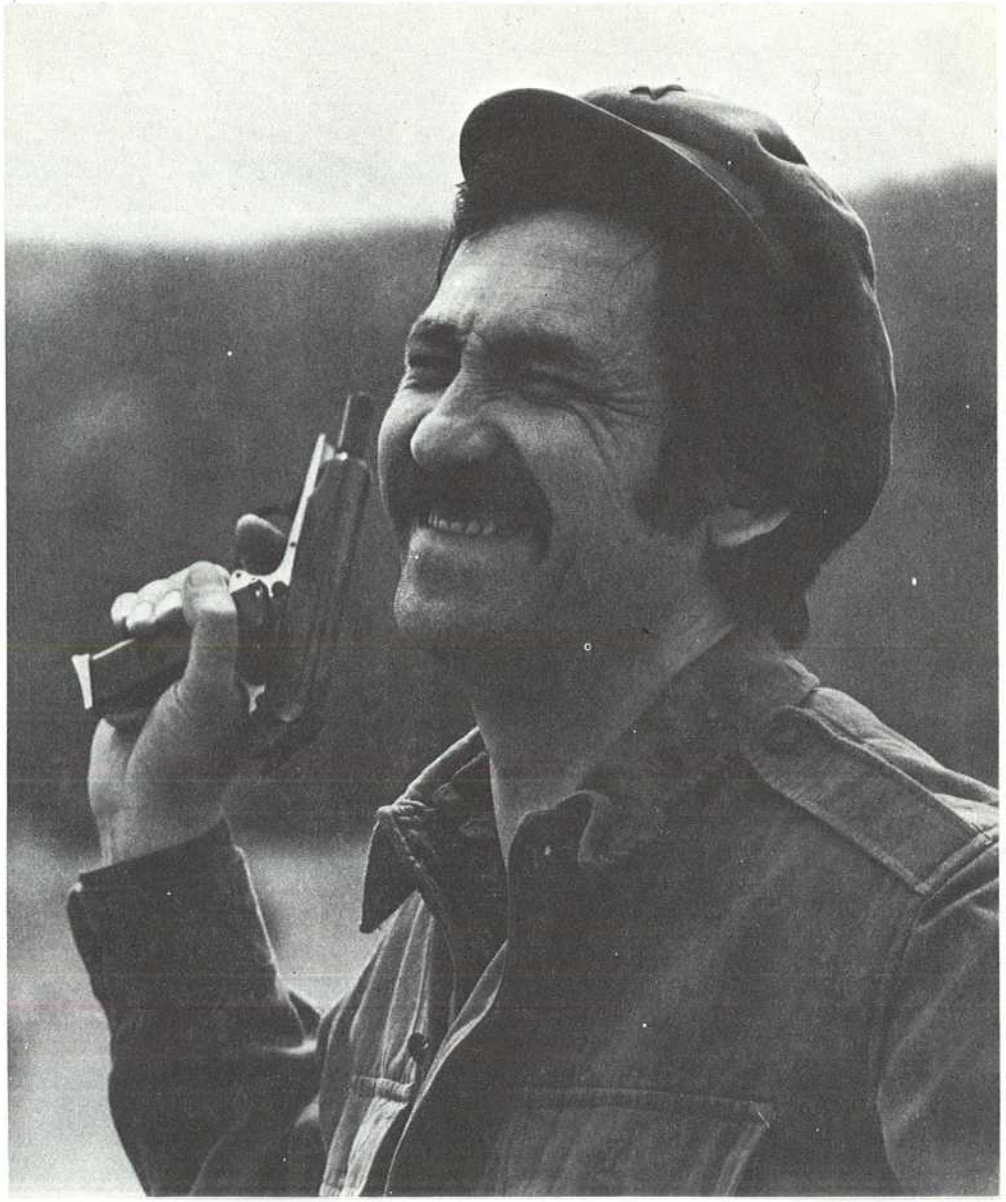

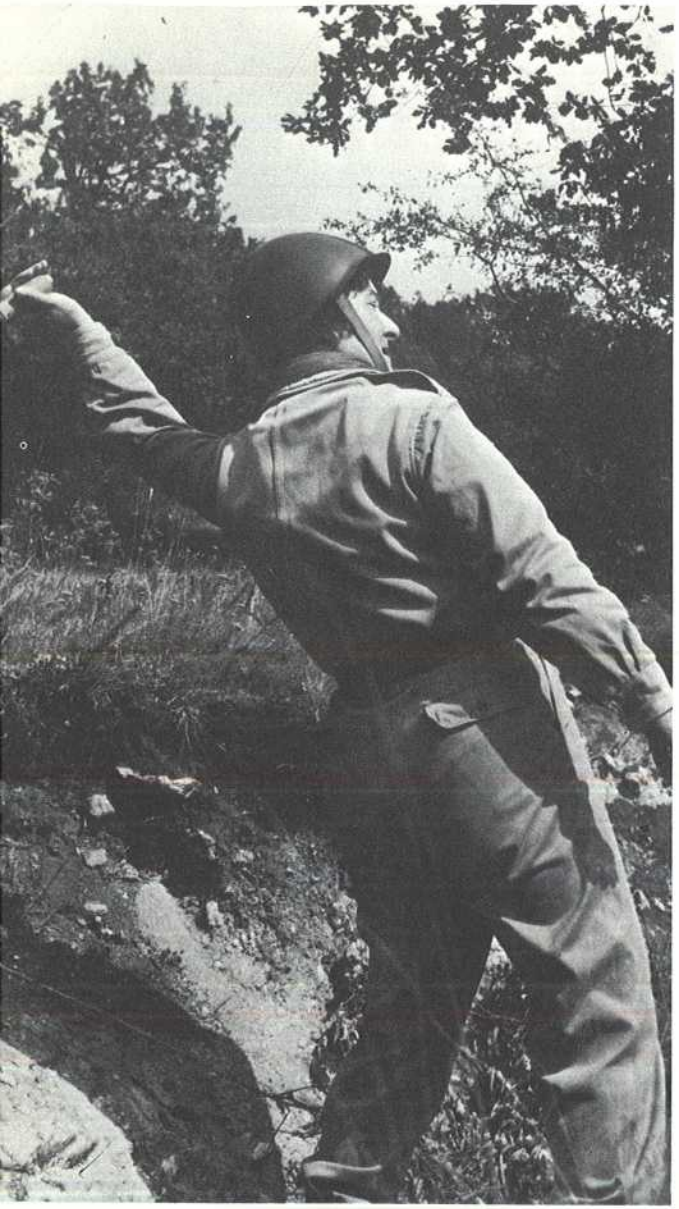

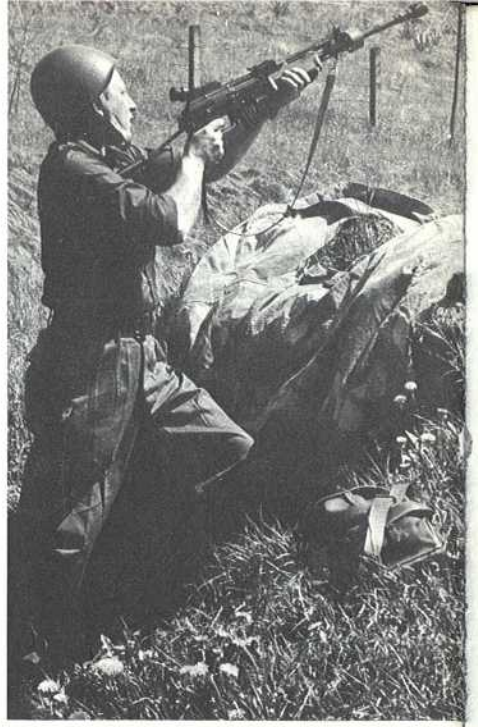

A leglátványosabb és a legnagyobb igénybevételt jelentő kiképzési ág a karhatalmi harcászat

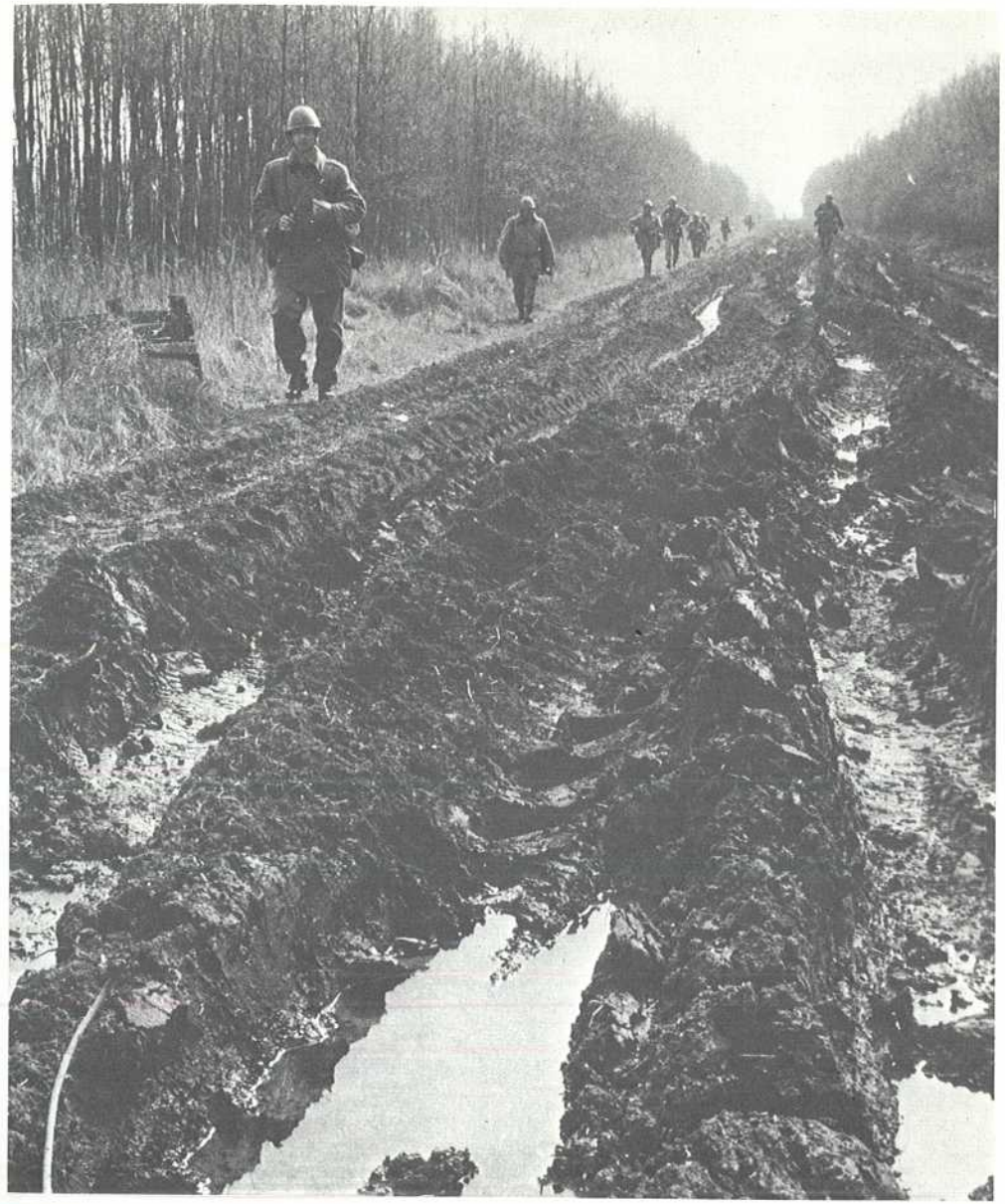

A munkásőregységek egyik alapvető feladata az objektumok őrzése, védelme

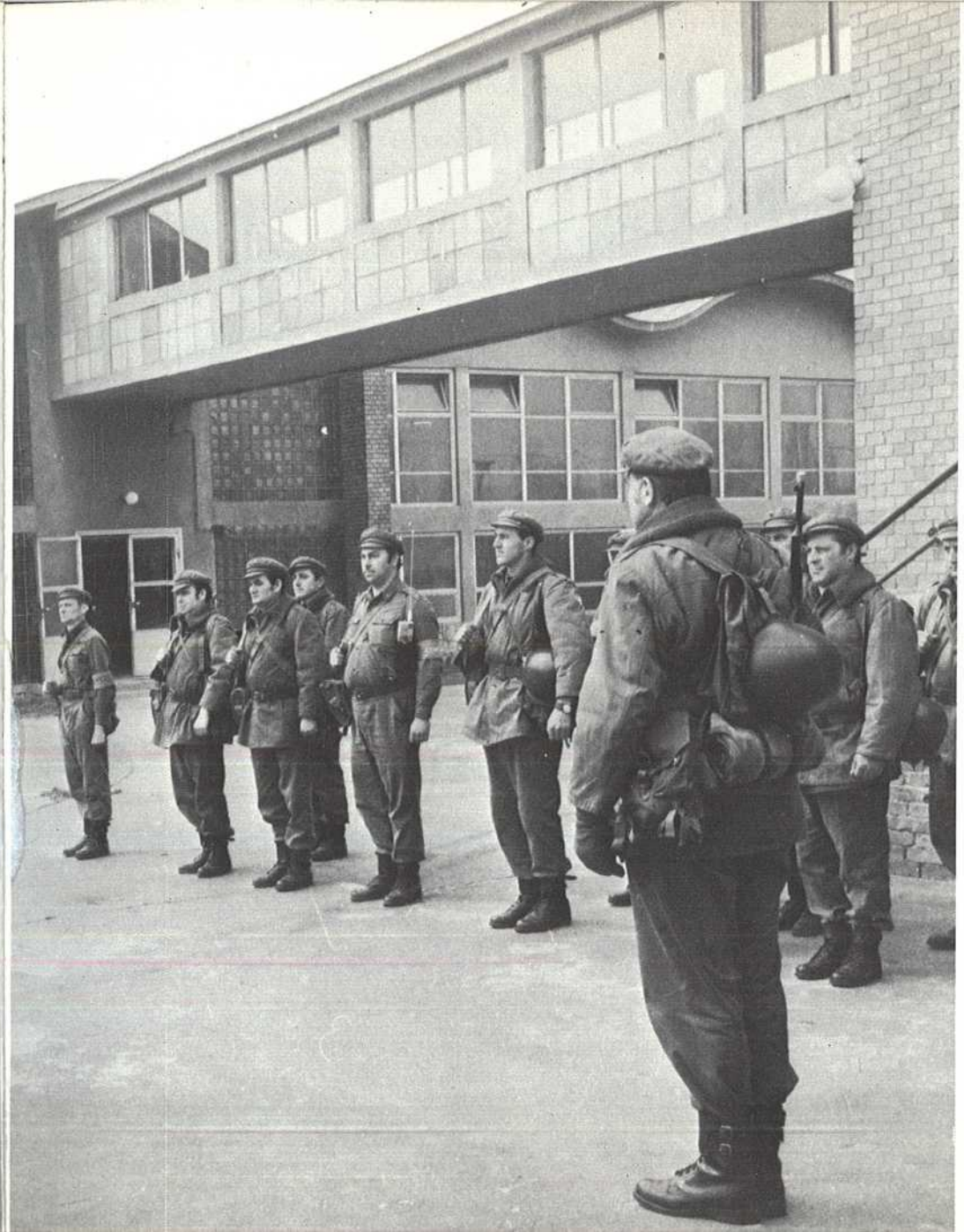

SZÜDI GYÖRGY:

Micsoda őrhely

(Részlet)

Micsoda őrhely, esküszöm
ha döng az őr bakancsa:
orkán, vagy napfény, egyremegy,
az egész világ hallja!
Orkánt a szívben, hadd zúgjon,
mint forgó vizek habja:
dagadjon égig, hogyha kell
az őrzők nagy haragja!
Napfényt a földnek – ragyogjon
a csőre töltött puska:
szemünk előtt a röppálya,
az emberiség útja!

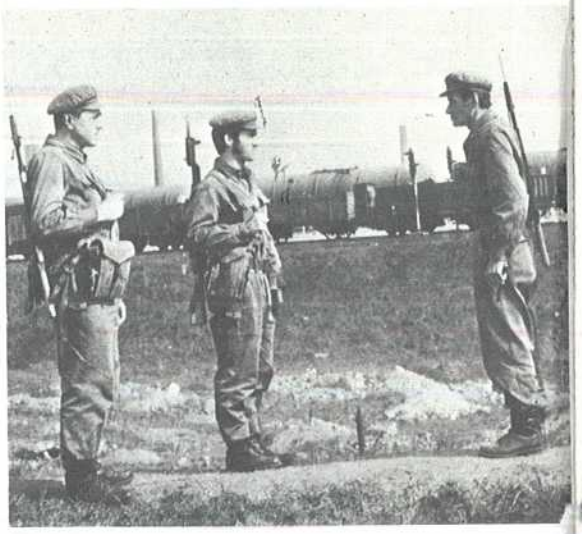

SZEGED

A híradó-szolgálat nehéz, fáradságos munka, sok buktatóval.
A helytállás alapos felkészültséget, találékonyságot igényel

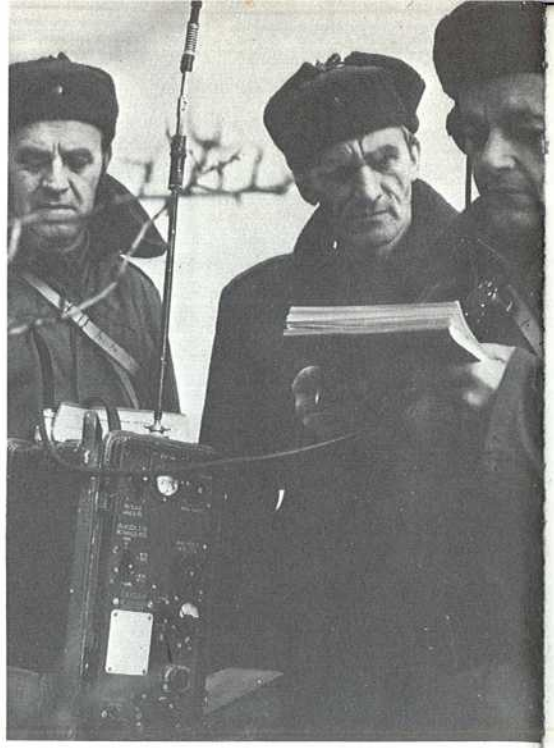

A munkásőrök felkészítésének elengedhetetlen része a vegyivédelmi kiképzés

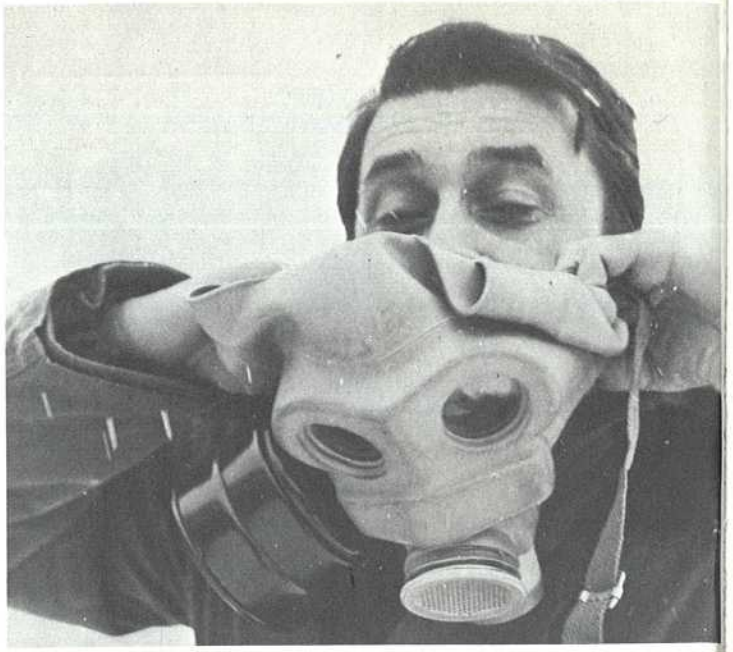

A megfelelő feltételeket az ellátó szakalegységek biztosítják.

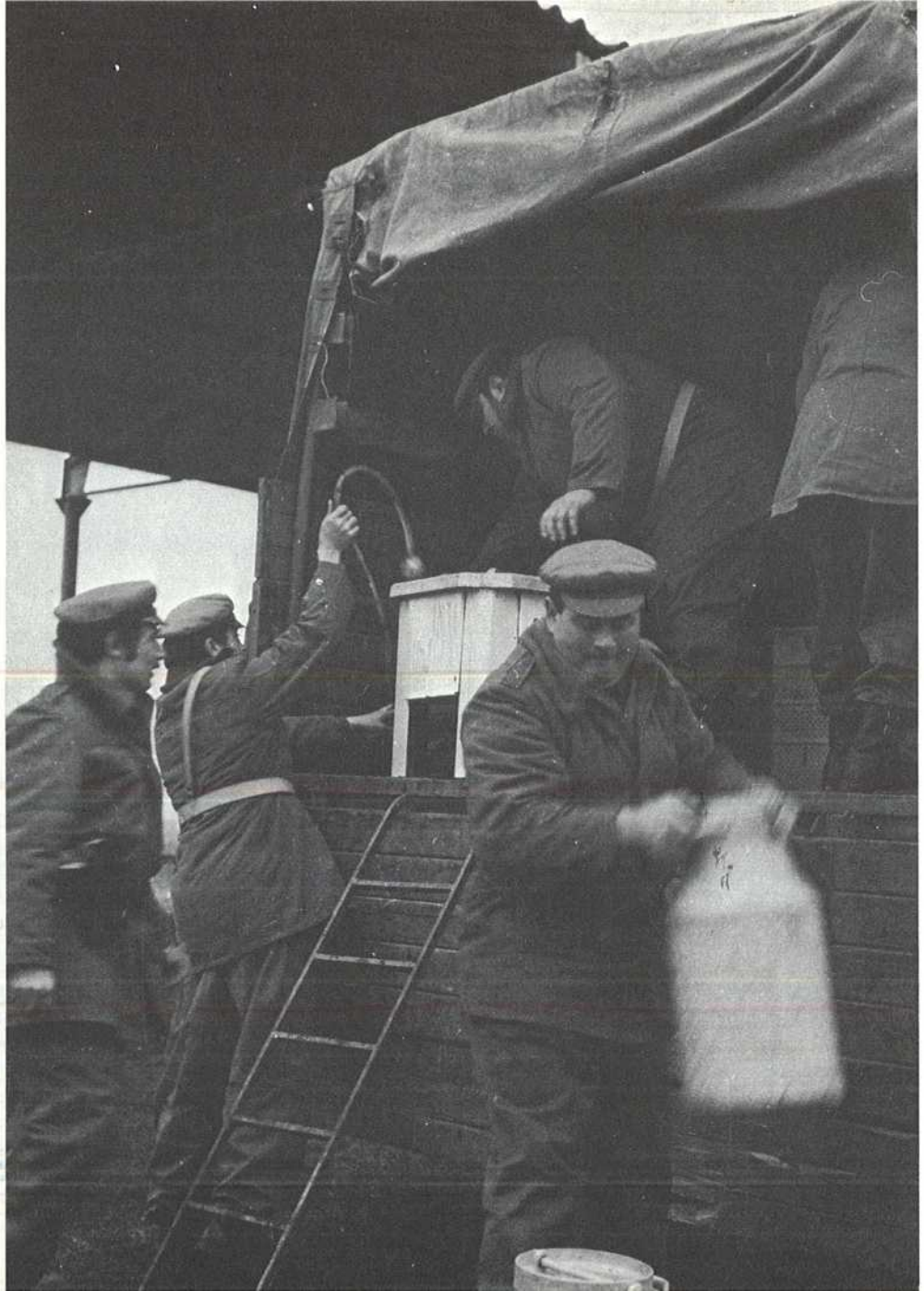

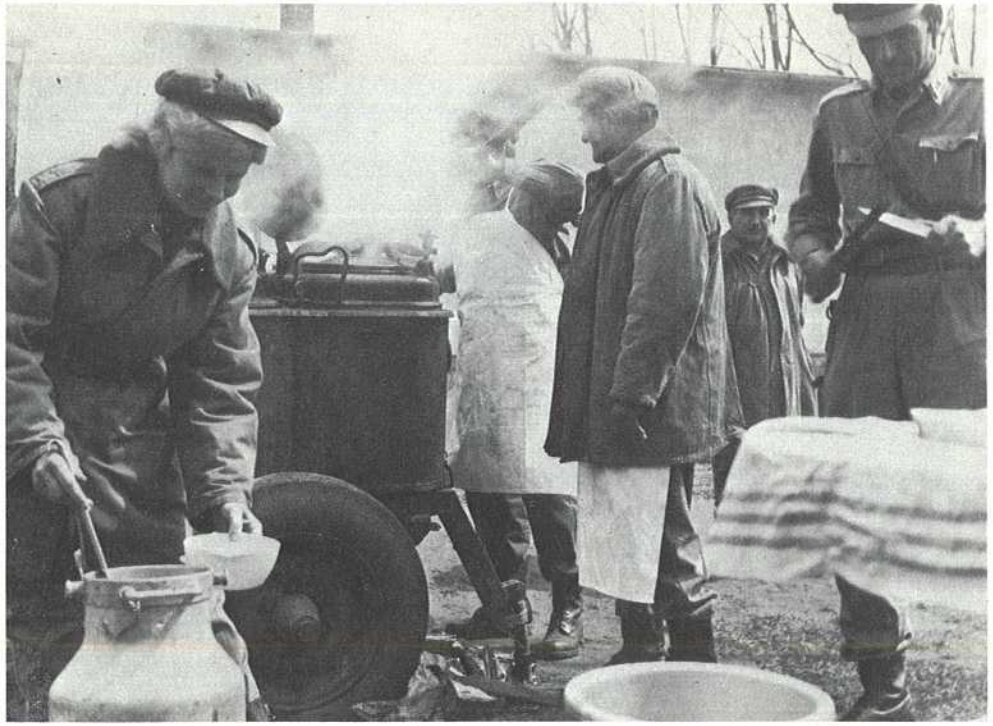

A Munkásőr Parancsnoki Iskolán korszerű körülmények között készítik fel az alegységek és az egységek parancsnokait feladataikra

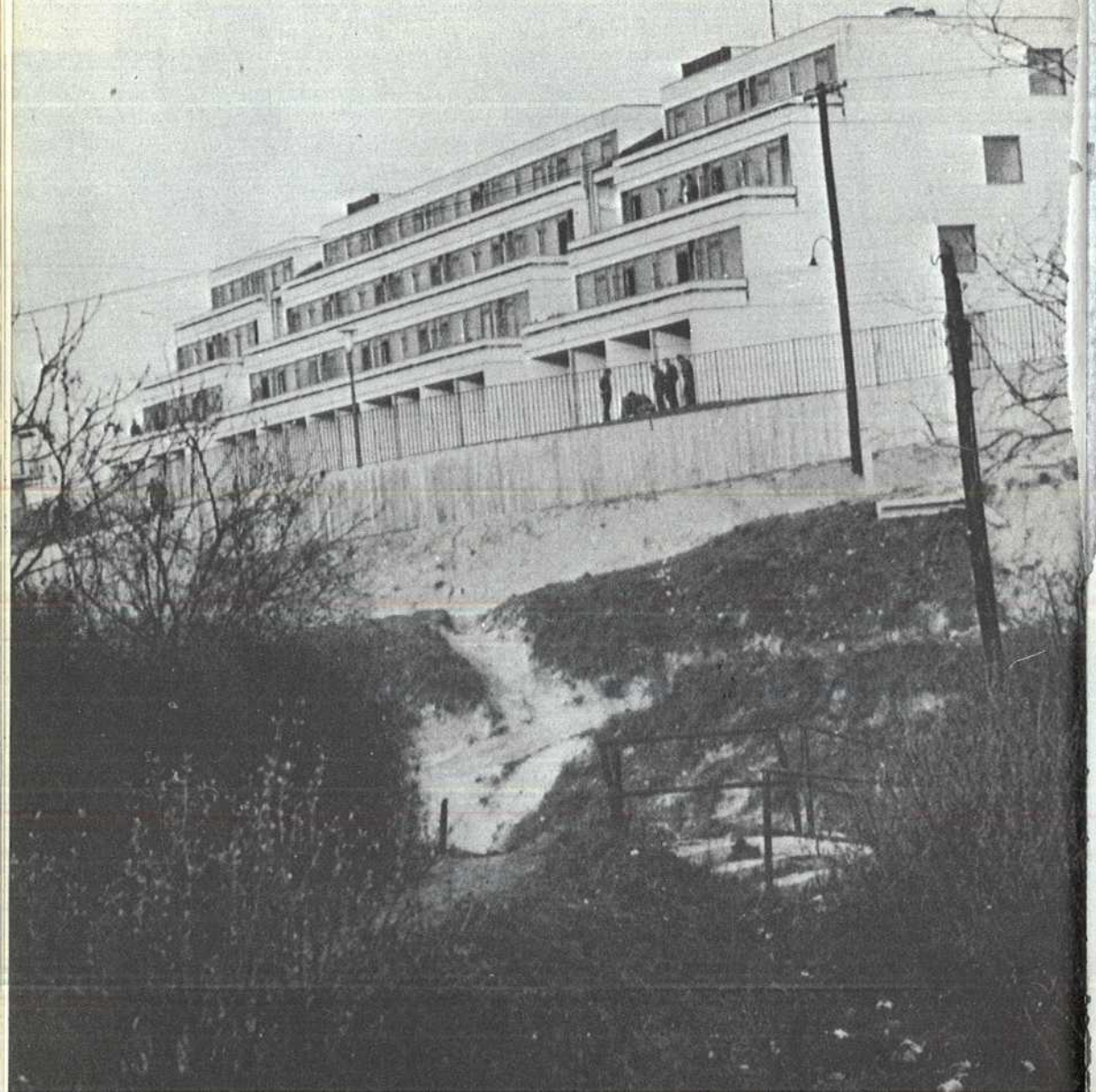

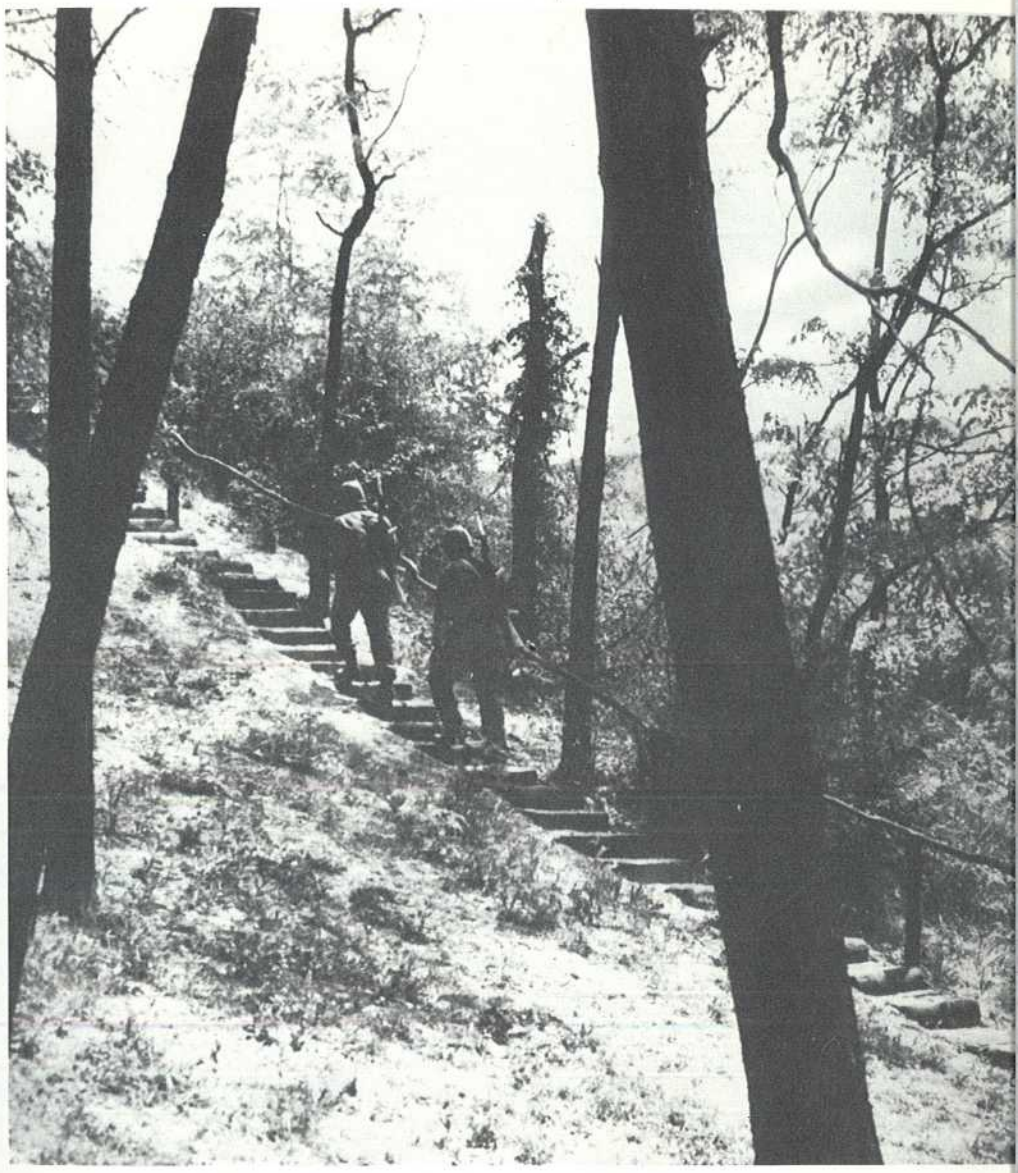

Az elméletben tanultakat az iskola hallgatói a biatorbágyi bázison gyakorolják

A munkásőrök áldozatkészen segítenek természeti csapásoknál

SOÓS ZOLTÁN:

Árvízi töredékek

(Részlet)

Utászcsizma a lábamon, nehéz,
iszap-csipkézte sátorlap nyakamban;
hihetetlennek tűnnék az egész,
ha nem fájlalná bal vállam az oltást,
ha nem égne a törés sarkamon,
ha nem rázna a hideg, míg a fáradt
rádiósok hangját hallgatom;
„Sólyom kéri a Sirály XLM-et!
Kevés a járőr...!" – már tíz éjszaka
alig aludtak, félálomban mondják:
„Sólyom kéri a... Sólyom kéri a...:"
Hihetetlennek tűnnék az egész, de
kopogtatnak az új parancs-vivők
égő szemmel, sár-koloncot emelve,
legyőzve sodrást, fertelmes időt...
Mert dől a víz a Szamosból s az égből
s Esze Tamás szép gimnáziuma:
parancsnokság, falain fölfeszítve
az elnyűtt, ázott kék egyenruha.
Mellette térkép: hol caplat a járőr,
hol van veszély... A zsúfolt tanterem
ma parancsokat visszhangoz, a főtárgy:
H_2O – a pusztító elem.
Hihetetlennek tűnnék az egész, ha
az iskolai sánta asztalon
nem jeleznék a konzervek, a morzsák,
térkép-jelek, hogy itt az alkalom
megmutatni most, mennyit ér az ember.
Velem bicskázza a hadi kaját
egyenruhában, suta félcipőben
egy munkásőr fáradtan, ki saját
családját már egy hónapja nem látta.

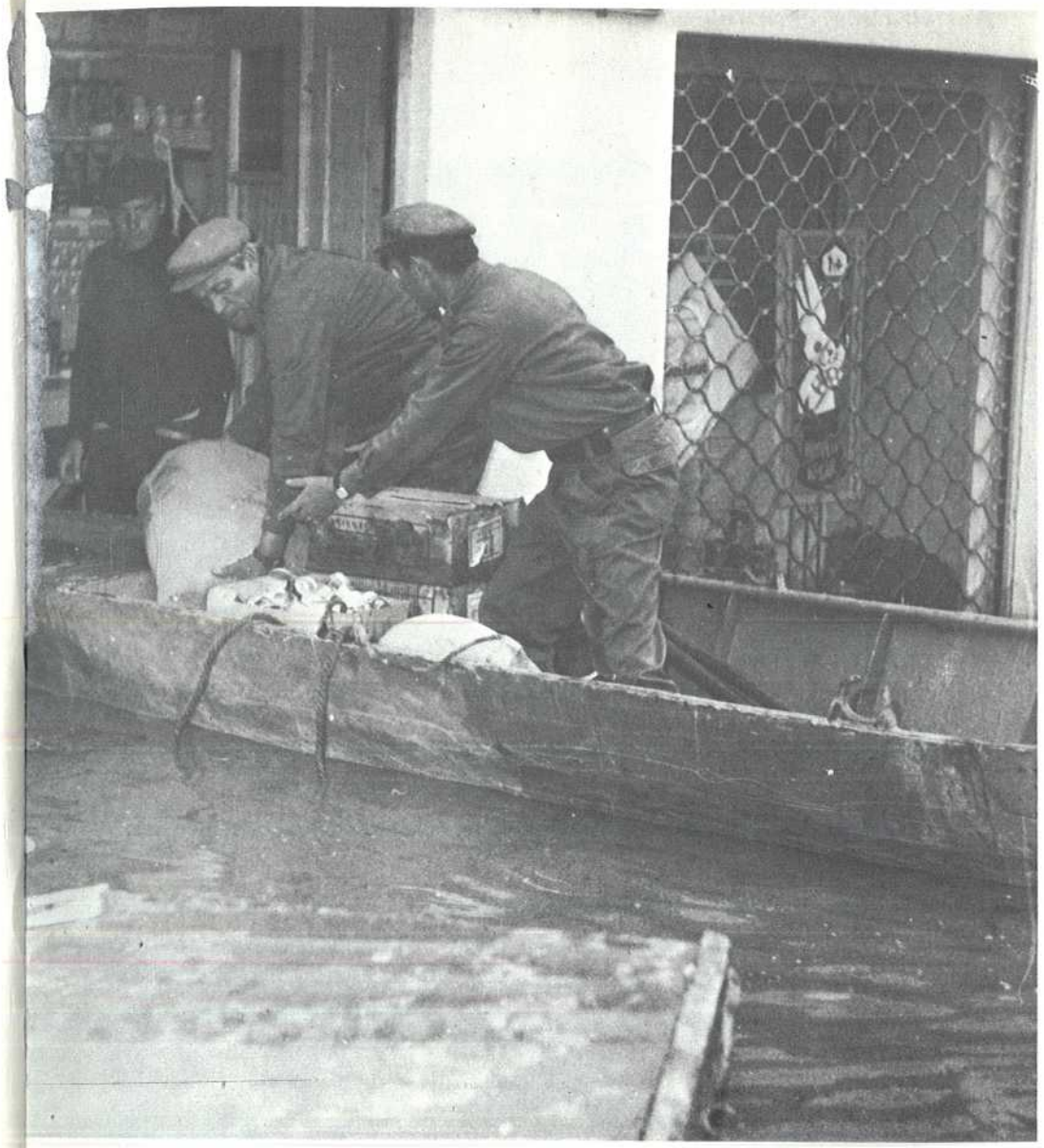

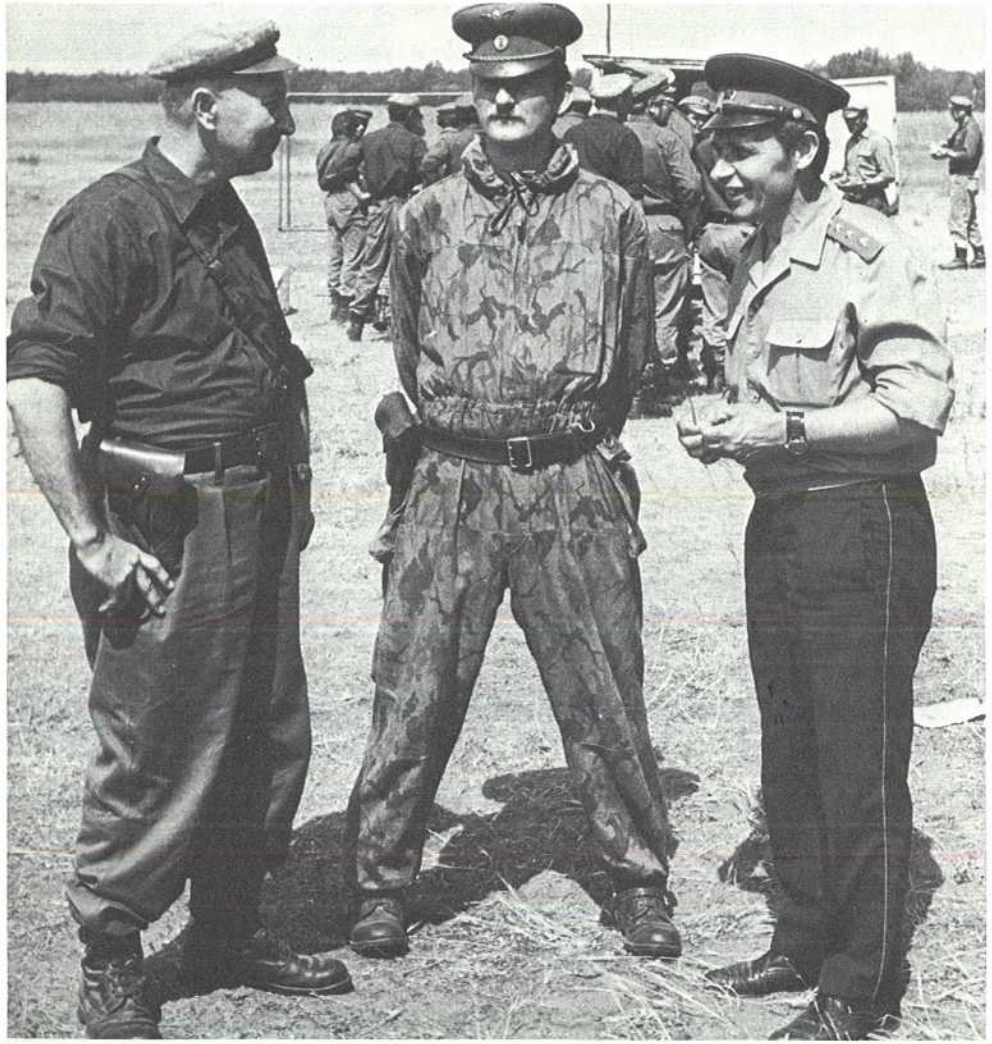

106091

3

Munkásőr hétköznapok – ünnepnapok

Az emberiség tavasza virágzik.
– Sürögve, zsongva beporozni
virágait
miránk is vár a sors,
hogy kaptárunkba gyűljön
az egyenlő sejtekbe osztott
illatozó nemzeti jólét.

/VÁCI MIHÁLY/

Az előző oldalakon felidéztük a történteket, az alakulás óta eltelt éveket, a szolgálat, a kiképzés embert-követelő mozzanatait. Nyomon követtük, hogy a munkás-őrök miként teljesítik esküben vállalt feladataikat, hogyan tesznek eleget pártmegbízatásuknak. De a példamutató emberről, a dolgozóról, a jövőt teremtőről, a közéletiről, a többet vállalóról, a kiemelkedőt nyújtóról még nem ejtettünk szót. Mindennapjaink gazdagítóiról, a munkásőrről még nem vallottak a sorok és a képek. Hadd idézzük most ezt az oldalt, hiszen a mozaikokból csak így lesz egész. Nézzük milyenek is vagyunk munkásruhában és ünneplőben. Kövessük nyomon, hogy az egyének, a kis és nagy közösségek szándéka, akarása után miként formálódik életünk, miként teljesedik a sorsunkat meghatározó, segítő akarás, a párt újjászervezésétől a XII. kongresszus határozatainak végre-hajtásáig.

Ott vagyunk mindenütt, ahol a népgazdaság egyensúlyi helyzetén javítanak, ahol a világpiacon is jó hírt keltő termékek készülnek, ahol papírra álmodnak jövő várost és gépet, ahol betegeket gyógyítanak, ahol a romboló ár ellen küzdenek. És ott vagyunk a versben, a szóban, a szárnyaló dallamban mindenütt, ahol tenni kellett, s tenni kell ma is.

A ma belőlünk fakad, és formáljuk a jövőt, elmegyünk a vörös nyakkendősök közé, beszélünk múltról, emberekről, akiknek hősi halál jutott osztályrészül, s azokról, akik „csak" dolgoztak, de rajtuk múlt, s tőlük függ, hogy ma szabad hazában, békében, biztonságban élhetünk. Féltő szeretettel segítjük az ifjúgárdistákat, hiszen közülük soknak talán mi adjuk át a fegyvert. Tanulunk és tanítunk. Elkötelezettséget, hűséget, kommunista helytállást, proletár nemzetköziséget.

Mint ahogy bennünket is tanítottak a tizenkilencesek, a fasizmus ellen harcolók. Szóval, tettel, személyes példa-mutatással... Ez a mi ars poeticánk.

Kommunistáké, s azoké, akik csak később lesznek azzá, közösségeink hatására. A közösségekére, a munkaruhásokéra, a szürke egyenruhásokéra...

A békés hétköznapok nem hősöket követelnek, hanem meggyőződést, elkötelezettséget, helytállást szinte minden nap. A mától, a ma élőktől, hiszen tőlük függ, hogy a múlt kohójában mai tüzünkkel milyen holnapot kovácsolunk...

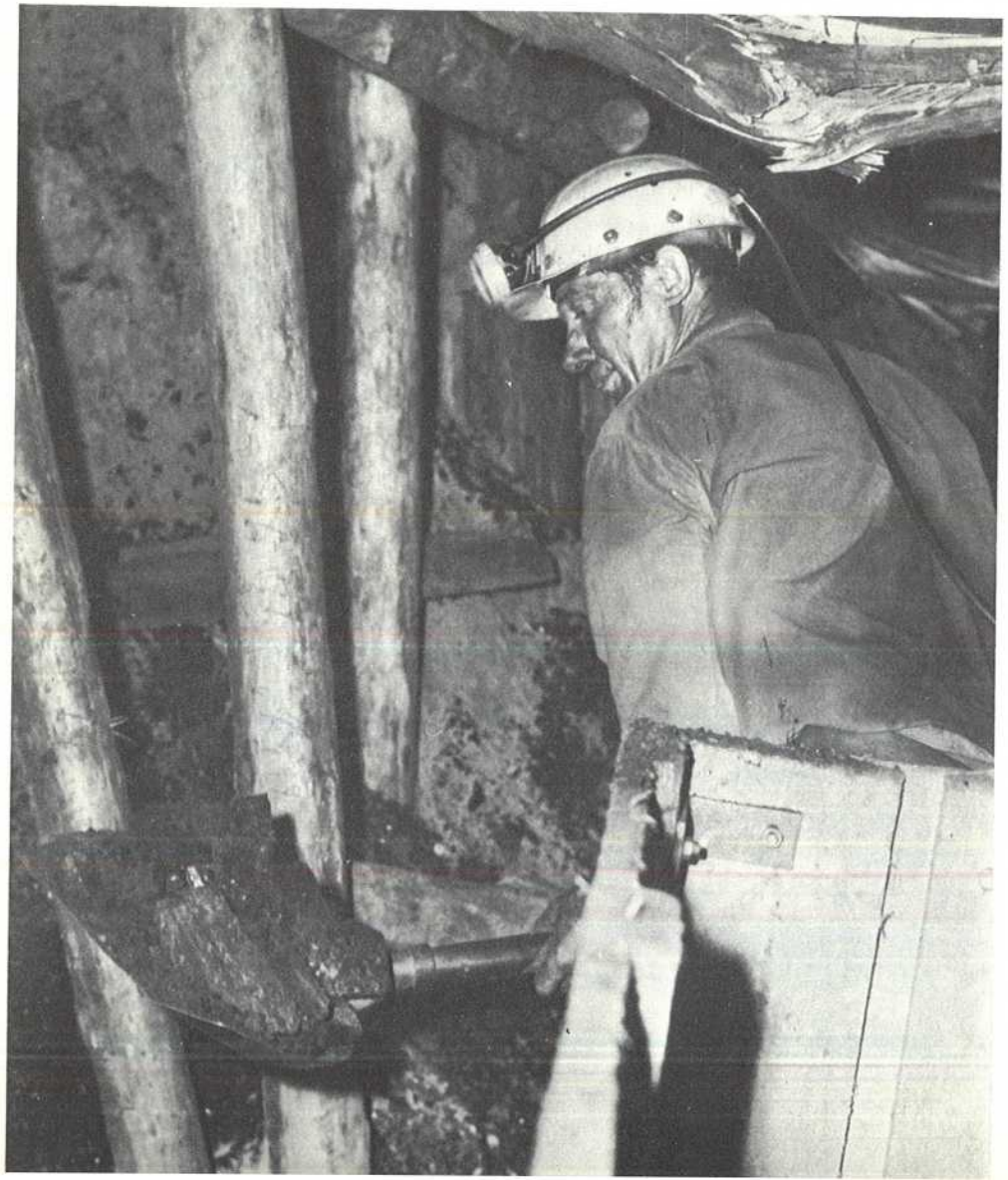

Z. NOVÁK JÓZSEF:

Munkásőr a műszakban

(P. A. volt munkatársamhoz)

az éji-árnyék
hideg-orkánkabát
huzat-örvény
ölel át

a szakik szájából
szám-legyek röppennek
25
68
40 járatszámok
a tizenkétórán át
hallgatod a számokat
cipeled a csomagot

Homlokodon verejték sokasodik
arcodon ránc
ahol megpihen
egy-egy legördülő csillag-gömb

s a műszak végefelé
a gyakorlatra gondolsz
ahol a völgyi szellő
simogatja arcod mezejét
a fény-legények törülik le
virág-lányok felé tartott
verejték-tükröd

s átfog a tér
a végtelen minden gyönyörével

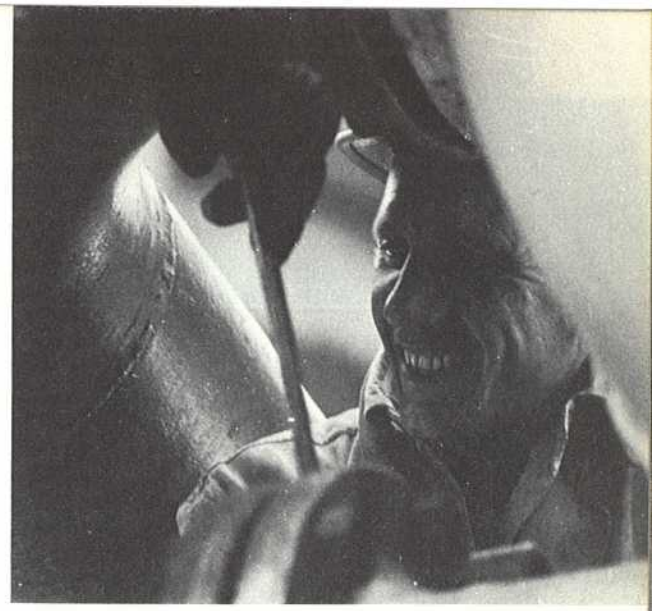

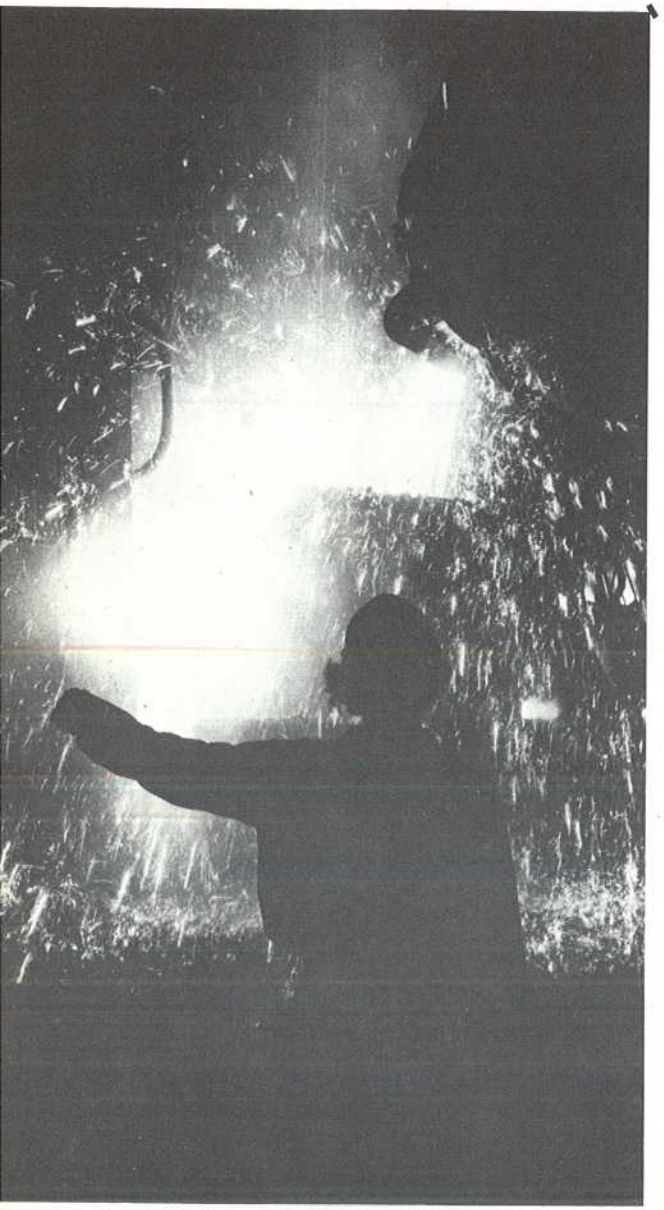

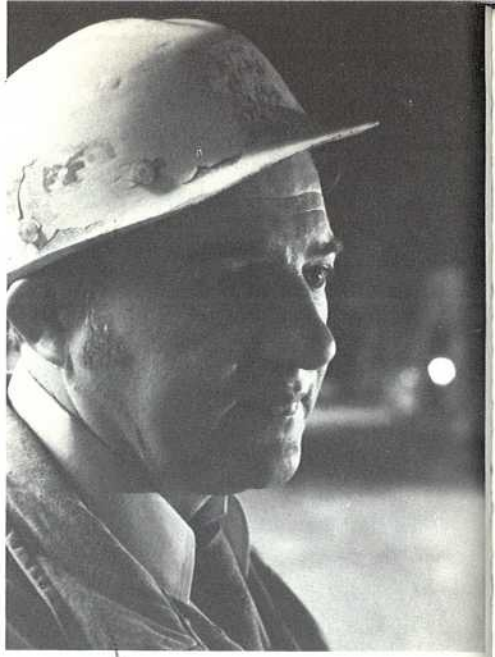

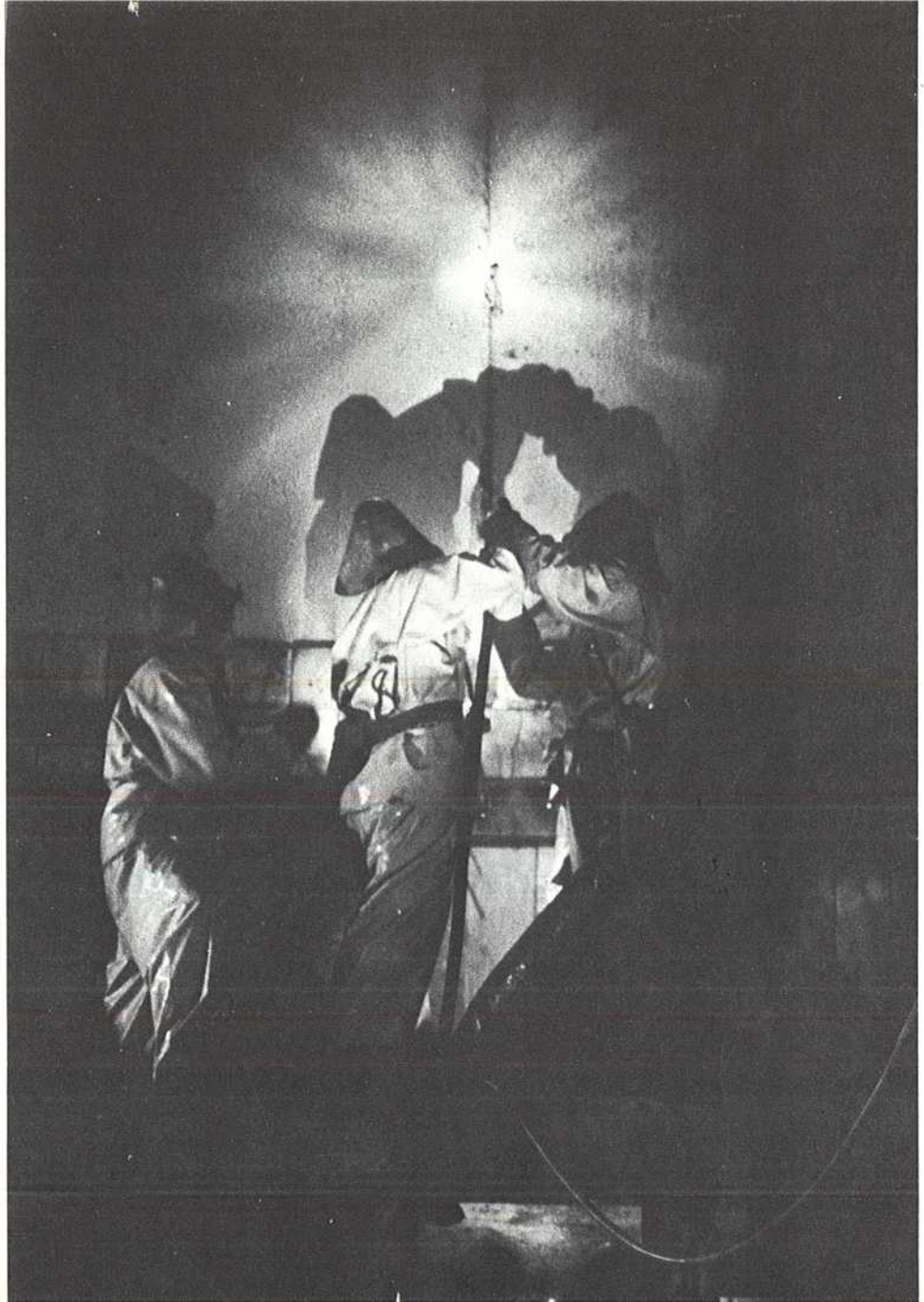

A társadalmi munka és az önkéntes véradás hozzátartozik a munkásőrélethez

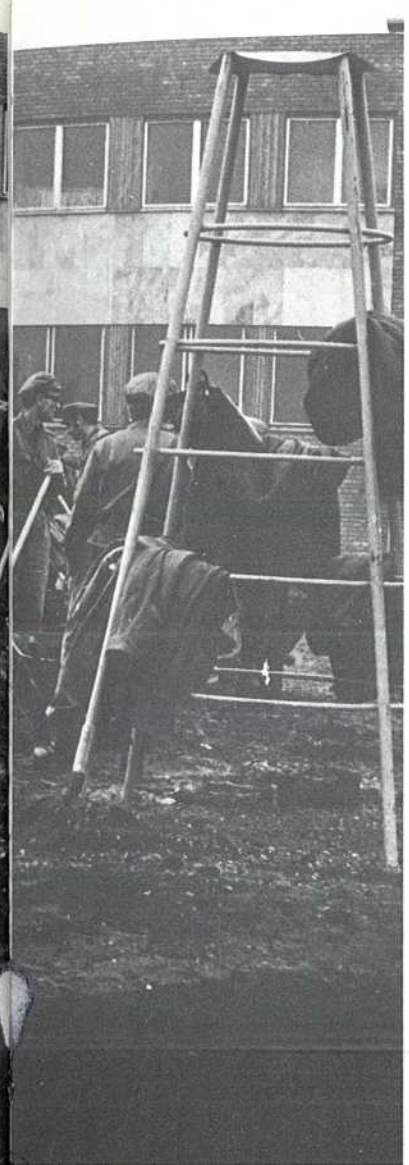

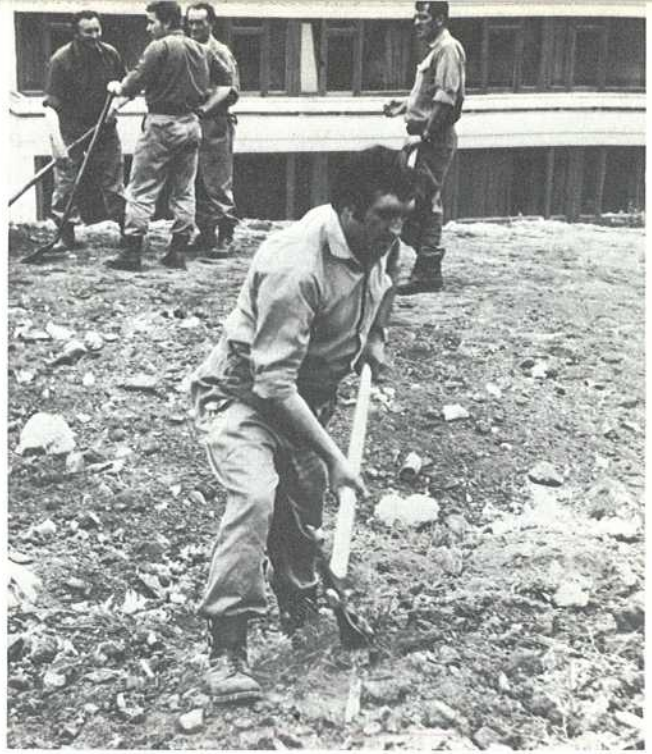

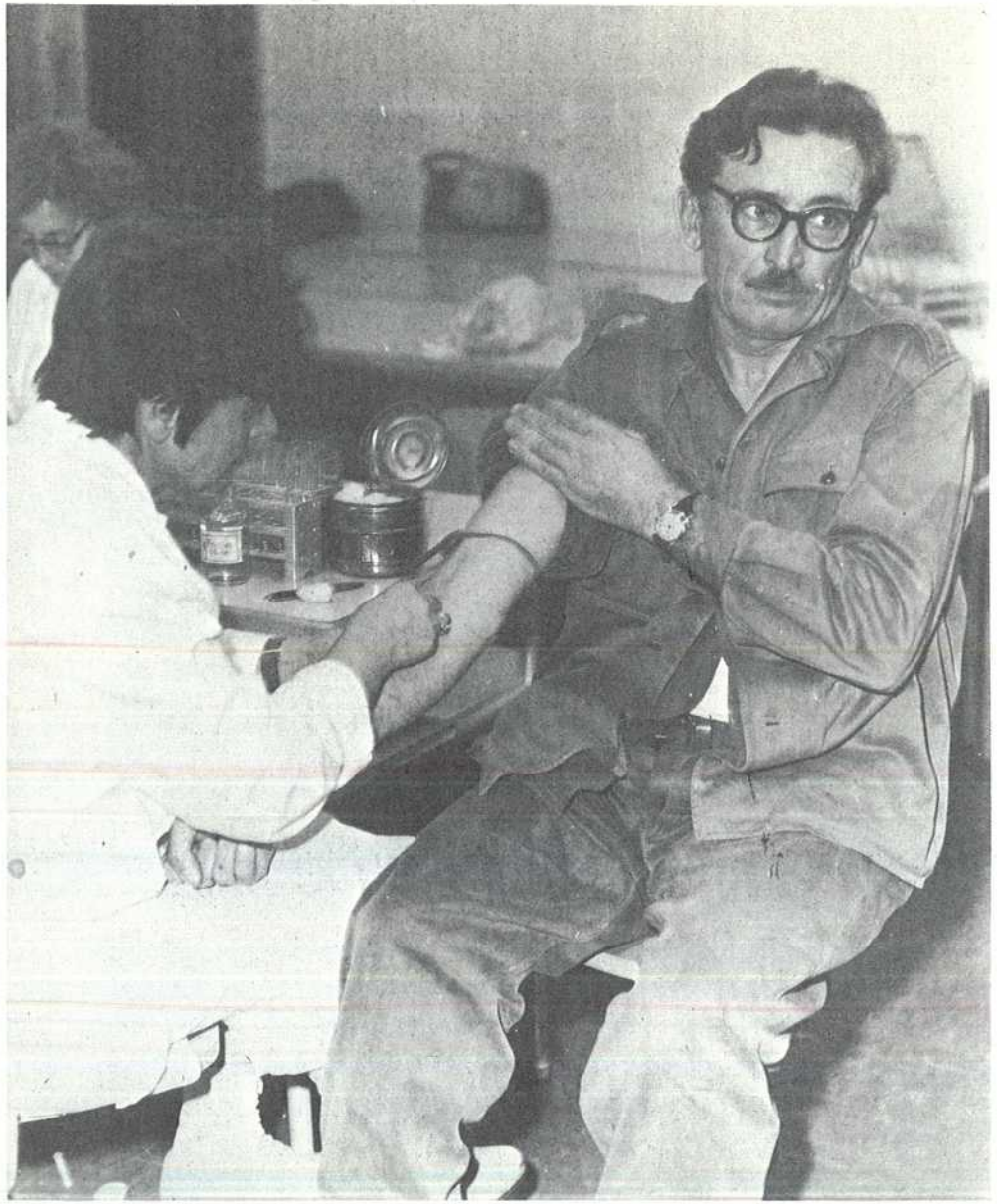

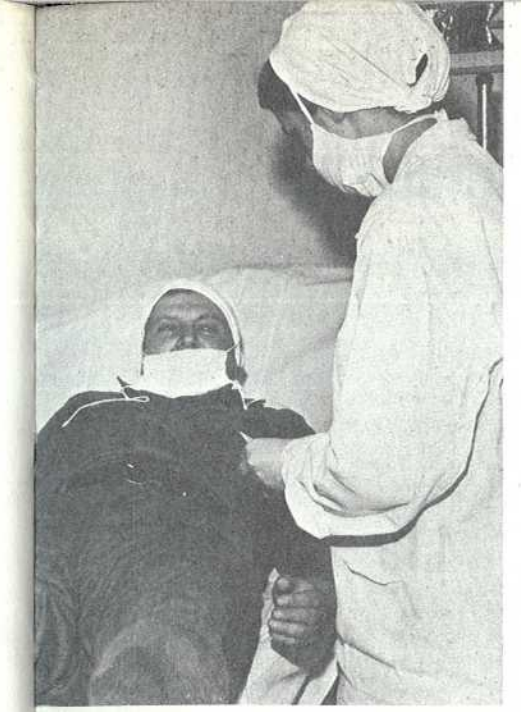

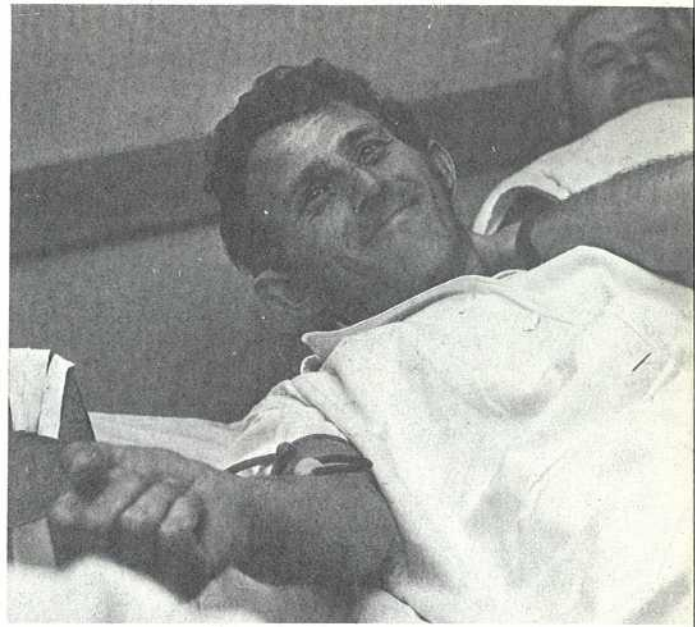

A munkásőrök mindig szívesen vesznek részt az ifjúság, a munkásőr ifjúgárdista és úttörőgárdista szakalegységek nevelésében

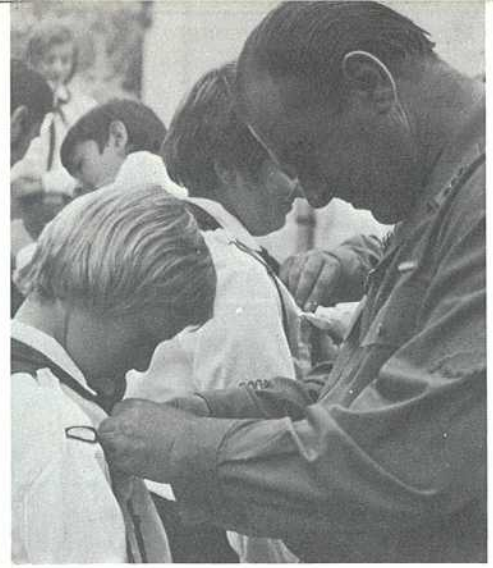

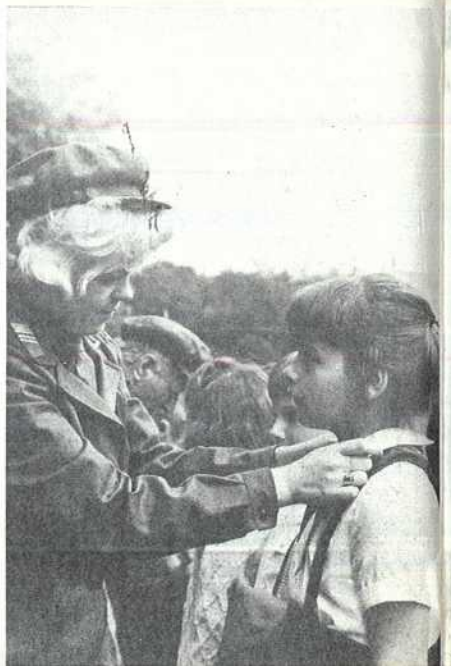

Kádár János elvtárs felszólalása
1981. december 10-én
a megyei parancsnokok értekezletén
a Munkásőrség Országos Parancsnokságán

Az egységgyűlések ünnepi pillanatai

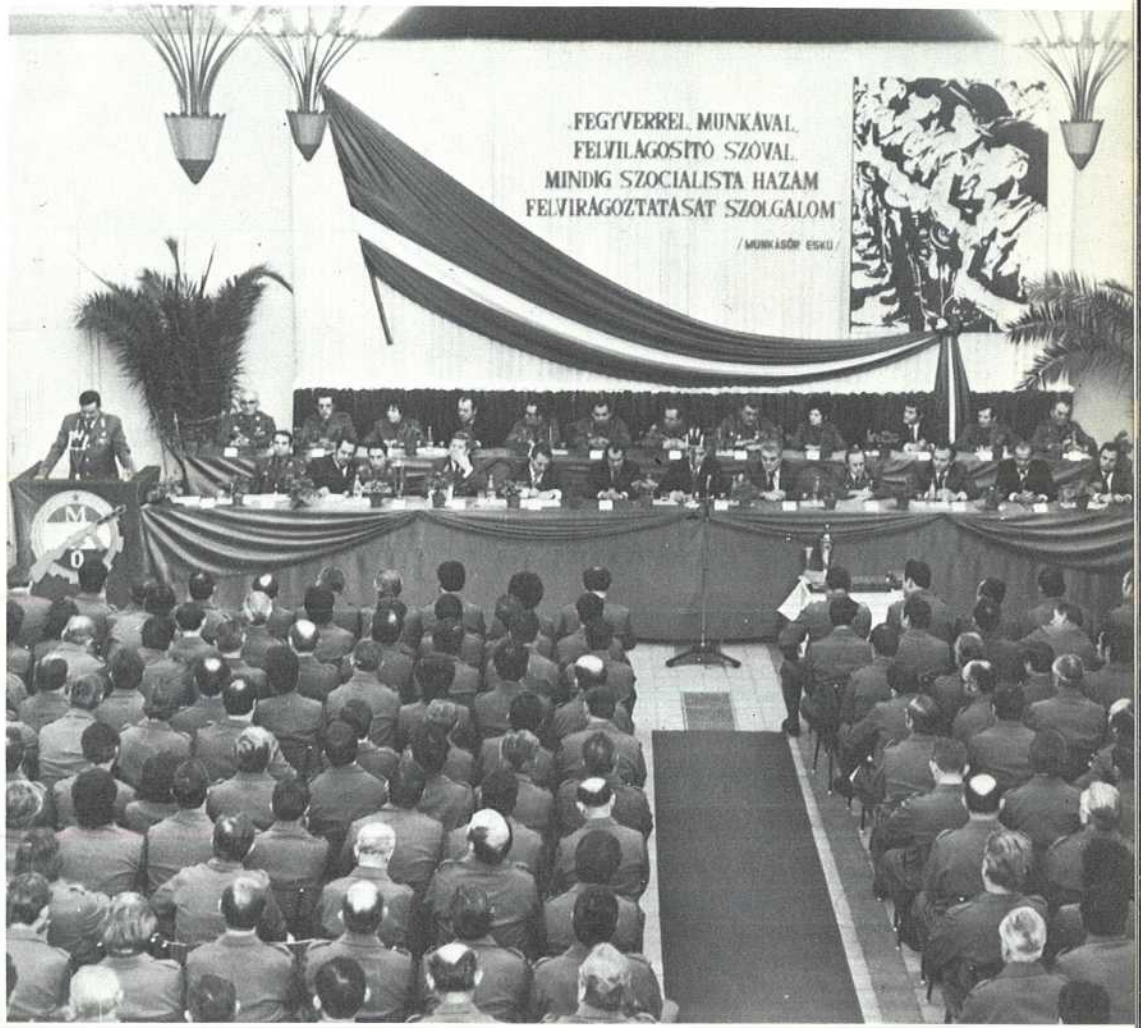

MUNKÁVAL, FEGYVERREL A
HAZA SZOLGÁLATÁBAN

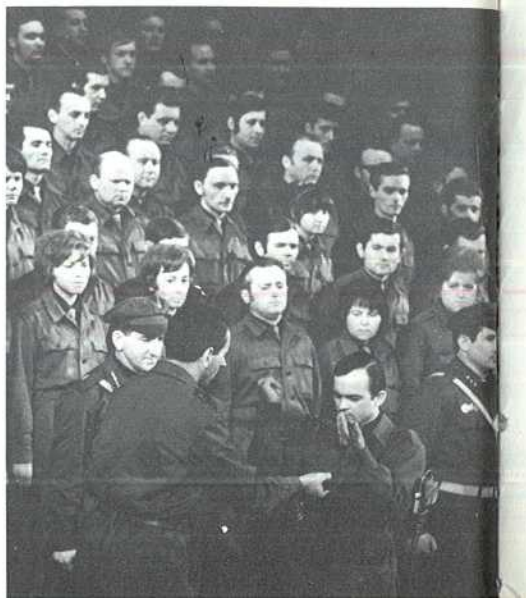

A NÉPÉRT
A HAZÁÉRT

casco
casco
biztosítás
biztonság

A munkásőrség megalakulása óta ápolja kapcsolatait a testvéri népi milíciákkal.

Az Angolai Népi Milícia küldöttségének látogatása

A kubai milícisták és a magyar munkásőrök között szoros, baráti a kapcsolat

A Csehszlovák Milícia látogatása

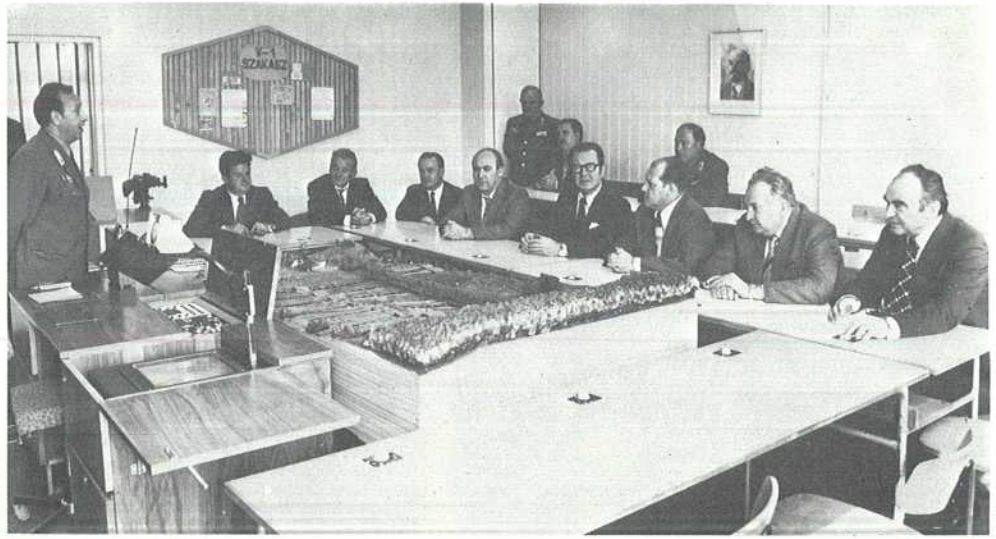

Nicaraguai küldöttség látogatása
a Munkásőrség Országos Parancsnokságán

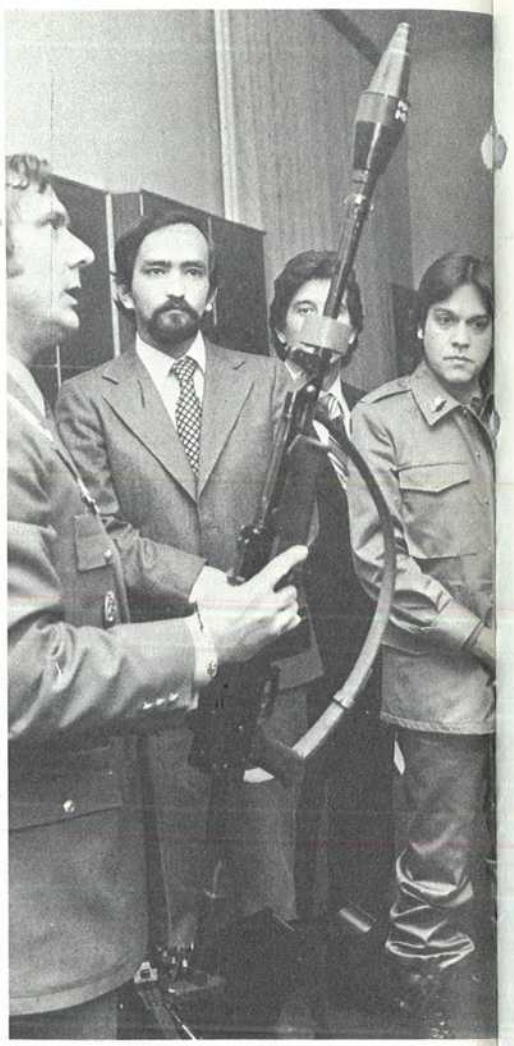

Az NDK munkásőrségének képviselői Magyarországon

A testület megalakulása óta nagy szeretet és megbecsülés övezi a Munkásőrség Központi Férfikarát. Nemcsak a hazai fellépések és hanglemezfelvételek, hanem a számos külföldi vendégszereplés is hírnevüket öregbítette.

A miskolci munkásőr dalosok fellépésre készülnek.

A kecskeméti munkásőr fúvószenekar próbáján.

Országszerte hagyomány- és emlékszobák örökítik meg a munkásőrség tradícióit

Szocialista államunk magas kitüntetésekkel ismeri el a munkásőrök áldozatkészségét

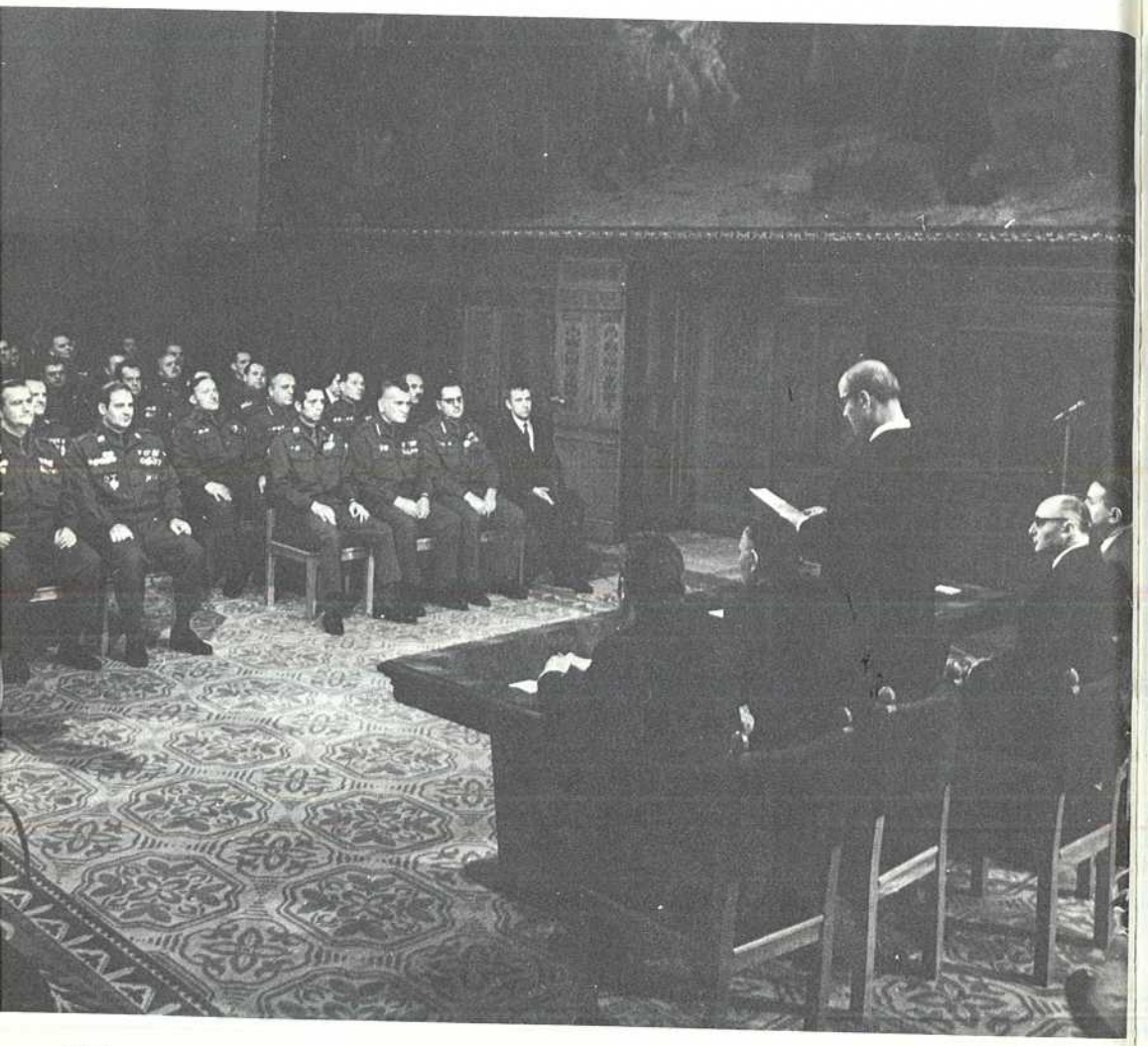

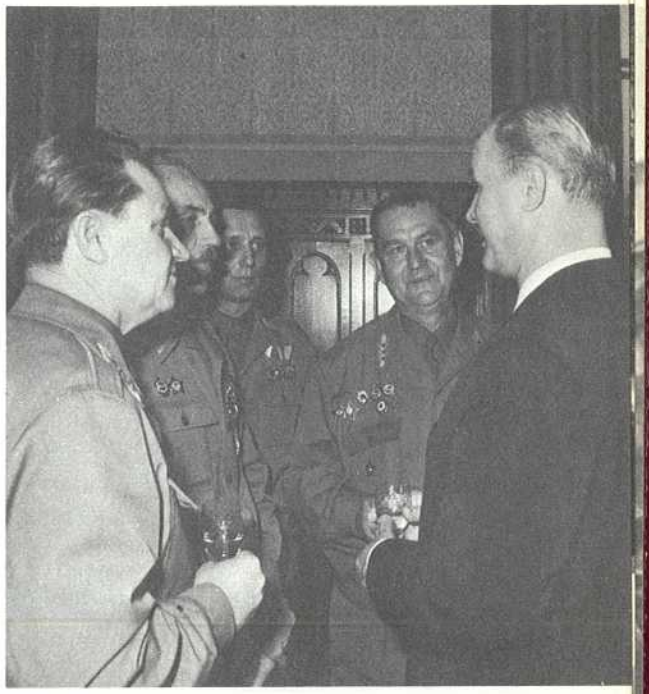

Munkásőrök társadalmunk nagy ünnepein

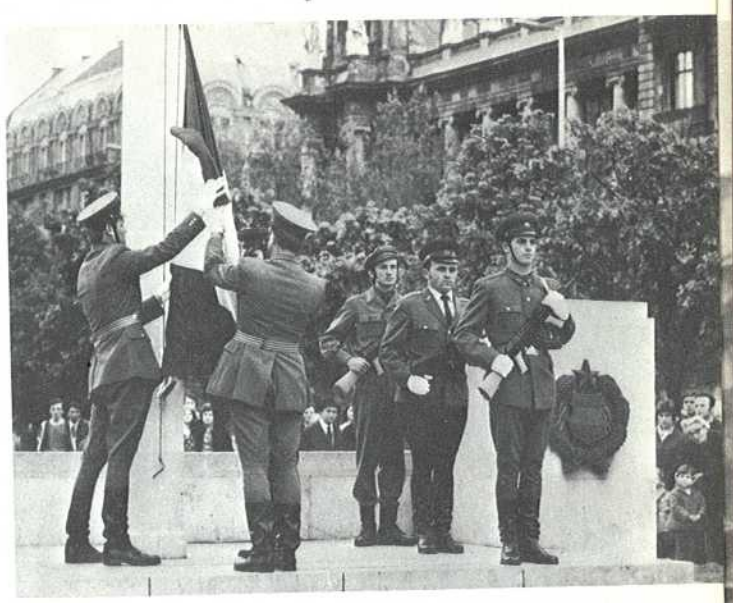

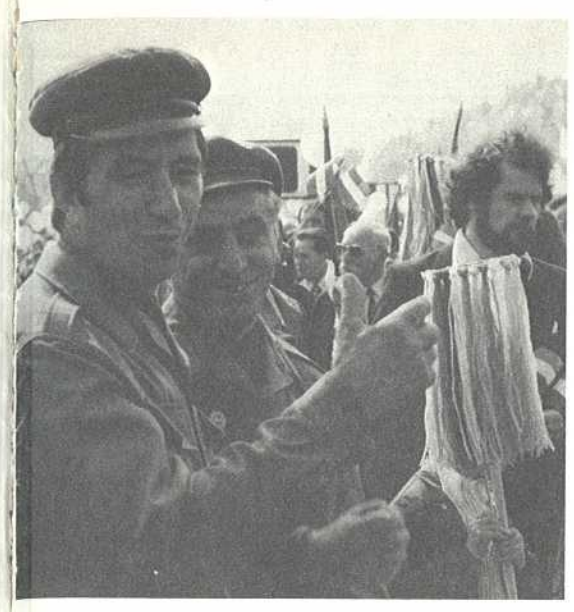

HUSZONÖT ESZTENDŐ ACÉLSZÜRKÉBEN

A 99683

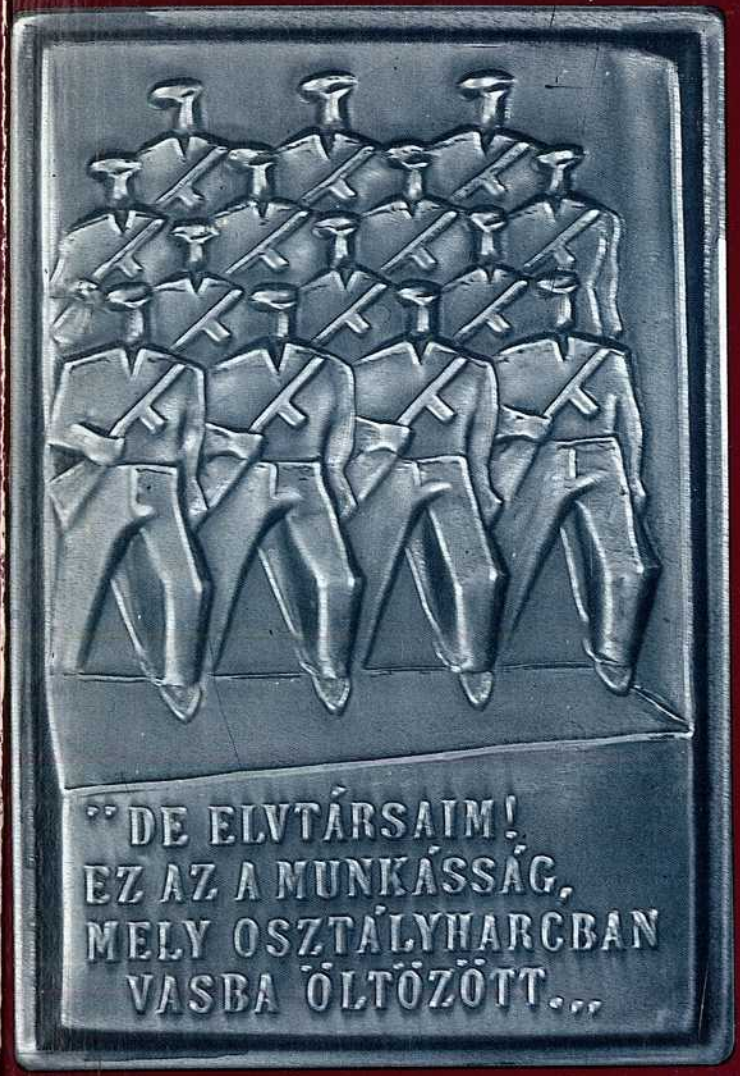

HUSZONÖT ESZTENDŐ ACÉL-SZÜRKÉBEN

1957–1982